

Naročnina

za državo SHS:
za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Knjižna politna vrsta
mali oglasi po Din 1-30 in
Din 2-—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2-50,
veliki po Din 3-— in 4-—,
oglas v urednikovem delu
vrstica po Din 6-—.

Pri večjem naročilu popust.

Iznajna vsak dan izvorniki
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštovna plačnina v potevini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; netranžirana pisma se ne spre-
jema. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 19.650 in 10.349 (za inserate) Sar-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Po Mark Twainu:

Razveljavljeni mandati.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slove-
cev je ustavna in parlamentarna monar-
hija. Tako je sklenila ustavotvorna skup-
ščina in tako je tudi natisnjeno v uradnih
»Službenih Novinah«, torej mora biti že
res tako, čeprav je ustavno in parlamen-
tarno monarhijo sklenila skupščina, iz ka-
tere so na ustaven in parlamentaren način
izločili okoli 60 poslancev.

Ustavnost in parlamentarizem sta dva
lepa demokratična pojma. Zlasti parla-
mentarizem, čegar bistvena vsebina je, da
se ljudstvo vladaj samo — izvzemši v
točkah, ki jih je po določilih ustave pro-
stovoljno prepustila drugim v ustavi ozna-
čenim činiteljem, — in da tudi sama nad-
zoruje delovanje vlade. Parlamentarizem
je najpopolnejši izraz ljudske (narodne)
suverenosti in kakor in kolikor je suve-
reno ljudstvo, tako in toliko mora biti su-
veren tudi ljudski zastop ali parlament.

Od zastopnikov suverenega naroda
sprejeti zakoni pa določajo način, kako
mora biti ljudski zastopnik izvoljen. Kdor
ni izvoljen tako, kakor ukazuje zakon, ne
more biti ljudski zastopnik in sam parla-
ment ima dolžnost, da določbe tega zakona
skrbno brani in strogo po zakonu odloča
o pravilnosti ali nepravilnosti volitev in o
veljavnosti in neveljavnosti mandatov. Ta
splošna načela o parlamentarnosti veljajo
danes v vseh parlamentarnih državah brez
ozira na obliko vladavine. Komur izreče
zakonito določeno število državljanov na
zakonit način svoje zaupanje in mu poveri
svoje zastopstvo v parlamentu, postane ne-
dotakljiv poslanec brez ozira na njegovo
politično prepričanje ali svetovno nazi-
ranje.

Ustavna in parlamentarna kraljevina
SHS pa se ni zadovoljila le s parlamenta-
rizmom, ampak ga je razvila in stopnje-
vala do take višine, da nas vse demokra-
tične države lahko po pravici zavidajo.

Države namreč, kjer spoštujejo svobo-
do političnega prepričanja, so v večni ne-
varnosti, da zabredejo v hude notranje bo-
je, ki se odigravajo in se tudi morajo od-
igravati na parlamentarnih tleh, ker so ta
tla ravno zato tukaj, da razna politična
prepričanja, gospodarska in socialna stre-
mljenja in kulturne težnje na njih morajo
svojo moč. Življenje ima namreč to čudno
lastnost, da nikdar ne počiva in ne zastaja,
ampak vedno hiti naprej in le naprej in
razvoj in napredek mora najti tudi v parla-
mentu svojo sliko, čeprav včasih precej
megleno, ampak vendarle sliko. Za komo-
dne državnike ali pa za politično utru-
jene starce življenska razvojna hitrica se-
veda ni prijetna in človeško razumljivo je,
da si utrujeni ljudje žele miru, toda življe-
nje se žalibog ne ozira na pobožne želje
trudnih in izmučenih starcev, ampak gre
neovirano svojo pot in tej poti morajo sle-
diti hočeš-nočeš tudi oni parlamentari, kjer
še ne poznajo naših parlamentarnih
metod.

Če zaspanega človeka mučijo v poletni
vročini pri dremanju sitne muhe, jih odga-
njajo ali jih polovi in zatre. Zakaj ne bi uve-
ljavili te silno praktične metode tudi v po-
litiki, zlasti v parlamentu? Kjer je dovolj
močna vladna večina, tam naj opozicija
vendar miruje, ker opravi itak nič ne
more. Če pa obstoji nevarnost, da bi opo-
zicija mogla preveč nagajati in mirno in
udobno parlamentarno dremanje preveč
motiti, jo je treba enostavno odstraniti. Če-
mu boji raznih naziranj in idej? Če je vla-
da dobra — in dobra je vsaka vlada, sicer
ne bi bila na vladni — ima sama dovolj
dobrih idej in pravih nazorov tudi brez
opozicije.

Osnovni princip našega parlamenta-
rizma se torej glasi, da je v interesu lju-
bezga parlamentarnega miru in ohranitve
državnega reda, da opozicije ni. Zato ji je
pa treba že od vsega početka preprediti
dostop do parlamentarnih vrat. To se da
doseči z jako priprostim sredstvi že pri
volitvah, če pa se kdo še skozi volivna
vrata izmuzne v svetlošče verifikacijskih
odborov, mu mora verifikacijski odbor
pred nosom zakleniti vrata v najsvetajše.

Noben pameten človek ne more reči,
da bi ta metoda bila nazadnjaška, srednje-
veška, jezuitska ali reakcionarja. Ta me-
toda pušča državljanom polno svobodo, da
volijo, kogar hočejo. Državljanji smejo
imeti nazorov in stremljenj, kolikor jih je
volja. Toda princip svobode zahteva, da
sme imeti tudi vlada svojo voljo in da jo
sme tudi svobodno udeleževati in to je
napram drugim demokratičnim državam z
naše strani ogromen napredek. Drugod se
mora namreč vlada ljudski volji brezpo-
gojno pokoriti in svobodno izvoljenim za-
stopnikom na široko odpirati vrata v parla-
ment kakor hotelski vratar, pri nas uživa
pa tudi vlada svobodo in ni dolžna parla-
mentarnih vrat samo odpirati, ampak ima
pravico, da jih tudi zapira, če jih komu

hoče. To načelo je za moderni demokra-
tizem brez dvoma ogromna pridobitev, in
mi smo lahko ponosni, da smo to načelo
prvi tudi praktično uveljavili.

Naš napredek vzbuja naravno pri dru-
gih demokratičnih državah neverjetno zavist.
Zato so začeli uprizarjati proti nam
grdo in škodljivo gonjo, da bi uničili
naš ugled in nam izpodkopale kredit, ali
pa nas celo dolže, da smo mi povzročili
svetovno vojno. Takih ostudnosti so poslu-
žuje pač le grda zavist. Mi pa upamo in
pričakujemo, da nam zavist ne bo škodo-
vala, če bomo na začrtani poti vztrajali in
zdržali, ker smo prepričani, da si bo našo
demokratično metodo zbog njene enostav-
nosti in lahke izpeljivosti v najkrajšem
času osvojil ves svet.

Besedilo sporazuma bo objavljeno na plenarni seji.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Predsedstvo
bloka narodnega sporazuma in ljudske de-
mokratije je imelo danes popoldne in do-
poldne seje, na katerih je razpravljalo, ka-
kor smo včeraj poročali, o objavljeni na-
meri vlade, da se razveljavijo mandati
HRSS razen HZ. Predsedstvo bloka misli,
da je ta korak nemogoč, ker bi pomenil
absolutno zanikanje državljanjskih pravic
ogromnega dela državljanov. Poleg tega je
sklenil, da sporazuma, ki ga je blok narod-

nega sporazuma na svoji plenarni seji
sprejel, še ne objavi, temveč da bo ta spo-
razum objavil na plenarni seji narodne
skupščine. Poleg tega se je predsedstvo ba-
vilo s številnimi aferami, ki so v posled-
njem času prišle na dan, predvsem z afero
Turn-Taxis-a in drugimi aferami samostoj-
nih demokratov. Predsedstvo je napravilo
tozadevne sklepe o postopanju proti kriv-
cem, bodisi da so se vmešavali materialno
ali formalno.

Hrvatski mandati še niso razveljavljeni.

VLADA NEODLOČENA.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Bolj, kakor
doslej, je bila danes pozornost vseh poli-
tičnih krogov osredotočena na sejo veri-
fikacijskega odbora. Dasiravno je že »Samouprava«
v današnji jutranji izdaji v
uvodnem članku objavila sklepe vlade, da
se morajo razveljaviti vsi mandati HRSS
na podlagi zakona o zaščiti države, se je
vendar v krogih opozicije smatralo, da je
to poslednji maneuver vlade, da izzove
opozicionalne kroge na odpor oziroma na
odkrit nastop. »Samouprava«
je za to postopanje navedla približno tako argumen-
tacije, kot smo jo javili včeraj. Vlada na-
cionalnega bloka smatra, da je Radičeva
stranka z vstopom v kmetško internaci-
onalno postala sestaven del komunistične
internacionalne in da ji je treba onemo-
gočiti vsako akcijo. »Samouprava«
moudruje tako-le:

»Brez dvoma je, da zakon o zaščiti
države ne dopušča, da postane poslanec
nekdo, ki pripada katerikoli komunistični
organizaciji. O pravni veljavnosti tega
predpisa ni nobenega dvoma. Tudi ni
ničče zakonitosti tega zakonskega dolo-
čila pobijal. Na temelju tega predpisa so
bili leta 1921. razveljavljeni mandati ko-
munističnih poslancev. Na temelju tega
predpisa morajo biti razveljavljeni man-
dati vseh onih oseb, ki se nahajajo v ka-
terikoli obliki v komunistični organizaciji.
Z ozirom na to prihajajo za prečenitev
vprašanja, ali je treba razveljaviti Radi-
čeve mandate, v poštev s pravnega stali-
šča v prvi vrsti ta dejstva in te okolnosti.
To vprašanje je z ozirom na nevarno ak-
tiviranost Radiča in njegove stranke za-
nimalo že delj časa in na temelju točnih
preiskav vseh dejstev je ministrski svet
sklenil, da je Radič s pridružitvijo svoje
stranke III. kmetški internacionali in z
ustvaritvijo pakta s komunistično centralo
v Moskvi po s'upni akciji z boljševiki
svojo stranko brez dvoma pripeljal v po-
možno organizacijo komunistov. Z ozirom
na to je ministrski svet v smislu predpisov
zakona o zaščiti države sklenil, organizaci-
cijo Radičeve stranke razpustiti, njene
liste ustaviti in ne dopustiti postavitve
Radičevskih kandidatnih list za predsto-
ječe volitve.«

»Samouprava«
nadalje pledira za raz-
veljavljenje Radičevih mandatov in pravi,
da ima verifikacijski odbor pravico razve-
ljaviti Radičeve mandate na temelju na-
vedenih predpisov, ki jih je tudi zagreb-
sko sodišče priznalo s tem, da je pritožbo
policijske sleda listov odbila. Čez da se en-

dišče sme spuščati le v formalno stran,
ne pa v politično, ker je to delo skup-
ščine. »Samouprava«
nadalje navaja, da je ministrski svet sklenil Radičeve man-
date razveljaviti.

Iz tega pisanja se je dalo sklepati,
kakšen bo nastop večine v verifikacijs-
kem odboru. Ker je ta argumentacija
preveč neverjetna, zato se je z zaniman-
jem pričakovalo, kako bo notranji mi-
nister zagovarjal tisto, kar pomeni samo,
slovenskemu in hrvatskemu ljudstvu vzeti
vsako možnost udeleževanja v javnem,
političnem, državopravnem življenju.

Predsednik dr. Srškić je dovolil ča-
snikarjem, da se smejo udeležiti seje. To
je dovolil v skladu s protokoli časnika-
rjev proti temu, da bi bilo dovoljeno
poročevanje samo vladnim organom, da
se samo ti prisostvovali tem sejam v na-
menu, da bi bila javnost o poteku sej ten-
denciozno informirana, kar je tembolj
važno, ker se v sejah verifikacijskega
odboru odkrivajo neverjetne stvari o na-
činu, kako je režim vodil volitve.

Ze dopoldanska seja je bila izredno
obiskana. Poleg članov verifikacijskega
odboru so bili navzoči številni drugi po-
slanci in mnogi časnikarji. Dopoldanska
seja ni prinesla pričakovanih senzacij, ker
notranji minister na sejo ni prišel. Dopol-
dne se je posvetoval s Pašićem, kar naj-
bolj jasno dokazuje, da so bili dosedajni
sklepi vlade samo sklepi za javnost in
namenjeni za pritisk na blok narodnega
sporazuma.

Radikal Simonović je zahteval,
da se seja prekine, dokler ne pride na
sejo notranji minister. Kosta Timotije-
vić mu je dobro odgovoril. Njegov
govor je bil tembolj pomemben, ker so
ga proglasili samostojni demokrati za svo-
jega in ker je bil svoječasno mandatarni
krona za koncentracijsko vlado.

Popoldne je prišel na sejo notranji
minister Maksimović. Njegov način
zagovora so splošno obsojali, ker je kot
odgovoren zastopnik vlade obrazložil
vladni nastop. Prečital je samo akte, ki
govore v prid vlade, ne pa onih zagreb-
skega sodišča, ki odkrivajo nezakonitost
vladnega postopanja napram hrvatskemu
narodu. Sicer pa je popoldanska seja po-
kazala, da gre vladni večini samo za tem,
da si pridobi na času. S tem se je potrdi-
lo, da v vladi še ni padla končna odlo-
čitev in da ne bo padla v onem smislu,
kakor je to objavila »Samouprava«
in ostalo časopisje. Nasilje, ki bi ga vlada

storila, bi bilo preveč očitno in ga tudi
Pašić in Pribičević ne moreta vzeti na
svoje rame.

Razprava o Radičevih mandatih.

KAKO SO SE VRSILE VOLITVE V SREMU. — SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODBORA.

Belgrad, 14. marca. (Izv.) Današnja se-
ja se je pričela z razpravo o sremskih man-
datih. Tu je prišlo prvič na vrsto vprašanje
Radičevskih list. V tem okrožju je kandi-
diral dr. Vladimir Maček in bil izvo-
ljen. To sejo so pričakovali z zanimanjem,
ker bi vlada morala nastopiti.

Iz tega okrožja je prišlo več pritožb
proti volitvam. Med drugimi je vložil pri-
tožbo dr. Lončarević. V njej navaja, da so
bile zagrešene mnoge nepravilnosti, da so
se presipavale kroglice, da so se potvar-
jali zapisniki volivnih odborov, in zahteva,
da se volitve razveljavijo.

Tudi zapisnik glavnega volivnega od-
bora je ugotovil več zlorab.

Dopoldanska seja.

Takoj po prečitavanju tega zapisnika
glavnega volivnega odbora je govoril Ra-
dičev dr. Nikić in utemeljeval to pri-
tožbo ter našteval razne nepravilnosti. V
selu Ivankovci je predsednik volivnega od-
bora razglasil naredbo, naj se zavrnejo vsi
tisti volivci, ki nimajo od oblasti potrjenih
legitimacij. V sremski županiji je HRSS do-
bila 3 mandate. Za četrty mandat ji je manj-
kalo samo 7 glasov. Ko se je to videlo, so
iz skrinjice HRSS presipali kroglice v dru-
ge skrinjice. V selu Seljane so si večino
200 glasov razdelili radikalni in samostojni
demokrati. (Radikal Ergin: »Pa prav je ta-
ko!«) V Gundacih se je izvršila prava tat-
vina kroglic. Dr. Mačku je bilo ukradenih
381 kroglic. Dobil je samo 16 kroglic, osta-
le sta dobila Pašić in Popović, ki je bil
nosilec list samostojnih demokratov. Dr.
Nikić protestira proti potvorbam in pravi:
»Vi se smejete! Pa to je tatvina iz koristo-
ljubja, ki se kaznuje strožje kot navadna
tatvina.«
Zahteva, da se volitve uničijo.

Radikal Simonović zahteva, da
se seja odloži do popoldne, ker se mora
zaslišati mnenje notranjega ministra.

Opozicija je proti temu protestirala in
utemeljevala svoj protest s tem, da ni ve-
rifikacijski odbor noben odsek notranjega
ministrstva, ampak mora soditi na temelju
poročil glavnih volivnih odborov. Nastal je
velik prepir.

Demokrat Dragutin Pečić vprašuje,
čemu je potrebno vladno mišljenje. Vlada
je izvršila volitve proti opoziciji. Izid vo-
litev je znan.

Kljub protestom vladne večine je opo-
zicija zmagala in seja se je nadaljevala.
Predsednik dr. Srškić je dal besedo Kosti
Timotijeviću.

Kosta Timotijević je govoril o
tem, kako je prišlo do obznane in zakona
o zaščiti države, katerega bi smela vlada
uporabiti samo proti komunistom, ker ga
je parlament kot takega sprejel. Že samo
to dejstvo, da ga je vlada uporabila na-
pram HRSS, pomeni nezakonito postopa-
nje vlade. Odgovarjaje na vprašanje, ali
se je smel zakon o zaščiti države upora-
biti tudi proti Hrvatom ob priliki zadnjih
volitev izvaja:

»Meseca oktobra l. l. je dr. Maček po-
stal podpredsednik skupščine. Kakšna je
legalna stran, da se HRSS uničijo mandati?
O HRSS lahko mislite kar hočete. Stranka
je evoluirala in mora ostati v parlamentu.
Mi nismo ljudje, ki se tožijo, marveč ljudje,
ki ustvarjajo državo. Zato se ta zadeva ne
sme reševati strankarsko. Vi lahko delate
kar hočete. Toda odprite oči: Ne gonite
nas iz narodne skupščine! Nekega dne la-
hko ostanete v parlamentu sami radikalni,
opozicija pa vam bo delal Pribičević. Naj
se vlada bori kakor hoče, parlament je
močnejši kakor vlada. Močnejše je pa še
ljudstvo. Spreglejte, kakšne razmere bodo
nastopile v državi. Proračun dvajsetih mi-
lijard se ne bo sam ustvaril. Vi radikalni
imate lahko 200 ali 300 poslancev, kadar
pa boste prosili inozemstvo za posojilo, ne

bo nihče veroval v to državo. Ne vodite politike, ki lahko vodi v komunizem!

Kosta Timotijević je s tem končal govor, ki je napravil velik vtis na prisotne poslance.

Za njim je govoril musliman Kulenović in izjavil: Ako bo vlada uničila Radičeve mandate, ne bo v parlamentu hrvaških ljudskih predstavnikov. Odbija Simonovičev predlog, naj se vlada vpraša, kaj namerava z mandati HRSS, ker to ni merodajno za verifikacijski odbor. »Ako ste se odločili uničiti mandate, jih uničite, pa ne zavlačujte!«

Rad. Simonović ponovno zahteva, da se seja odloži, kar se je potem zgodilo.

Popoldanska seja.

Popoldanska seja se je pričela ob 8. Na sejo je prišel notranji minister Vešter se je takoj videlo, da vlada še vedno ni na jasnem, kaj naj stori in kaj ne.

Izjava notranjega ministra.

Notranji minister Boža Maksimović je prečital tiste akte, ki govore v prilog vlade. Potem pa je izjavil sledeče:

»HRSS je s svojim notorično komunističnim in protidržavnim delovanjem postala inšpirator množičnih kaznivih dejanj težke narave, valed česar je bila s sklepom ministrskega sveta razpuščena. Kot poslednja odločitev je prišlo sodnijsko postopanje proti vodstvu HRSS. Banski stol je odobril sklep preiskovalnega sodnika, s katerim se predsednik HRSS Stjepan Radić dne v preiskovalni zapor za dejanja, ki so kazniva po točkah 1, 2, 4 in 5 prvega člena zakona o zaščiti države in za dejanja po raznih paragrafih kazenskega zakonika. Nadalje je sklenil, da se podpredsednika stranke dr. Maček in Predavec, tajnika Juraj Košutić in Krmjević in bivši poslanec Avgust Košutić dasta v zapor za ista dejanja. Z ozirom na poročila pravosodnega ministra, so ta dela tudi v resnici obstojala. Treba je pripomniti, da obstojajo poleg notoričnih dejstev še druga dejanja, ki so jih navedeni storili kot glavni činitelji stranke, kot njeni zastopniki in ideologi ter izvršilni organi, in ki so jih storili po premišljeni odobritvi in pooblastitvi. Poleg tega se je iz ugotovitve sodnika videlo, da je HRSS poslanstvo kompaktno odgovorno v smislu zakona o zaščiti države in da se je diskvalificiralo za nadaljnje skupščinsko delovanje. Njihovo delovanje je umerjeno proti vladarju, proti armadi, proti državnim integriteti, proti izvrševanju vojaških dolžnosti in proti državnemu redu. Iz tega sklepa vlada, da se mora proti zastopnikom HRSS uporabiti člen 18. tega zakona o zaščiti države.«

Zgodovinska izjava HRSS.

Takoj nato je vstal predsednik Hrvatskega Seljačkoga kluba Pavle Radić in izjavil sledeče:

»Ker se trdi, da je HRSS sestavni del III. internacionale in da je z ozirom na to komunistična stranka, mi je čast v imenu HRSS in Hrv. selj. kluba izjaviti, da je ta trditev neresnična in brez vsake podlage, ker HRSS niti danes, niti sploh nikdar ni bila v nobeni zvezi s to internacionalo. Radi te izjave najodločnejše protestiram proti takemu obrekovanju na škodo HRSS in Hrv. seljačkoga kluba.«

Izjave notranjega ministra ovržene.

Nato je dr. Ante Trumbić protestiral proti poročilu notranjega ministra in izjavil, da bo glede na to prebral celokupen akt zagrebskega sodišča, iz ka-

terege je jasno razvidno, da so navedbe vlade neresnične in da je sodišče zavzelo popolnoma drugo stališče.

Dr. Bazala bere eno uro vse akte in vse sklepe zagrebskega sodišča.

Vaesplošno so obojeali po prebranju tega akta nastop notranjega ministra. Glede na to je dr. Maksimović vstal in izjavil nasludnje:

»V svojem poročilu sem dejal, da so bili St. Radić in njegovi tovariši vtkajni v preiskovalni zapor navzile sklepe sodišča, nisem pa trdil, da so oni v resnici krivi. Mi tukaj ne gremo s formalne in zakonske strani, temveč razpravljamo o stvari s političnega vidika. (Dr. Josip Hohnjec: »Zato jim je treba vzeti mandate, kajne!«)

Nato je izjavil dr. Trumbić: »Tu gre za to, ali so ti poslanci krivi ali ne, zato se ti poslanci ne smejo soditi na podlagi kakih sumničenj. Doslej jim ni bila dokazana nobena krivda. Zato na podlagi golih sumničenj ne smemo delati nobenih sklepov.«

Z njim se je strinjal tudi Drag. Pečić in izjavil:

»Iz vsega, kar smo čuli, lahko sklepamo, da obstojajo zgolj sumničenja in nič drugega. Mi, ki smo tu kot objektivni sodniki, se v svoji sodbi ne smemo ozirati in ocenjevati zgolj tega poročila, temveč se moramo tedaj, kadar glasujemo o veljavnosti njih mandator, ozirati na to ali so navedeni poslanci krivi ali ne. Radi tega je vlada dolžna objaviti dokaze, ki dajejo povod za taka sumničenja. Vlada mora dokazati ali verodostojnost svojih sumničenj ali pa mora pripoznati, da izreče merodajni forum svojo odločilno sodbo. Ta zahtevajo najprimitivnejši pravni pojmi.«

Vlada se izmika.

Za Pečićem je govoril radikal Radonić. V dolgovoznem govoru je klobasnil o najrazličnejših stvareh, le o končnem vprašanju glede razvoljavanja mandatov HRSS ne. Vezal je otrobe o postanku naše države, o kriskem paktu, o ženevskem protokolu, o ustavi itd. Pokazal je, da stoji njegovo poznanje postanka naše države na trhljih nogah. Številni medklici poslancev, ki so bili ogorčeni radi takega zavlačevanja, Radonića nikakor niso prepričali o brezglavosti njegovega govora.

Seja je trajala radi Radoničevih dolgovoznosti do devotih.

Vlada sama ne ve, kaj bi.

Po Radoničevem govoru je izjavil dr. Trumbić, naj vladna večina ne zavlačuje zadeve, ampak stori, kar misli. Ona ima večino, zato naj nosi tudi odgovornost. Jasno naj pove svoje besede in naj stavi tozadevne predloge ter sklepa o njih. Slapomišliti s tako važno zadevo ne gre, zlasti glede na to, ker ima verifikacijski odbor le dva dni časa še za razpravo o mandatih.

Njegovo odločno zahtevo so podpirali vsi prisotni člani opozicijskega bloka, toda bila je brezuspešna, razen da je vladna večina priznala, da še ni tozadevno na jasnem.

Predsednik dr. Srskić je po devetih uri zaključil sejo in s tem pokazal, da vlada res glede tega še sama ni na jasnem.

EXCELLA

je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana
palača Ljubljanske kreditne banke

VELIK STRAJK V ITALIJI.

Rim, 14. marca. Kovinarski štrajk v Lombardiji je popoln. Pridružila se mu je v celoti tudi Fiom (Zveza italijanskih kovinarjev). To je prvi veliki štrajk, ki ga vodijo fašistovski sindikati in za katerim stoji celokupni fašizem. Iz izjav voditelja fašistovskih sindikatov posl. Rossonija je razvidno, da hočejo topot fašisti brezobzirno izvojevati boj z industrijalci in dokazati, da niso vdinjani kapitalizmu. Mnogi podjetniki pristajajo na delavske zahteve in sklepajo s fašistovskim vodstvom separatne pogodbe. Včeraj se je oglasila pri notranjem ministru Federzoniju deputacija Zveze industrijcev, da mu od svoje strani pojasni položaj in označi svoje stališče. Federzonij je nato poročal ministrskemu predsedniku Mussoliniju ter se v kratkem pričakuje v stvari vladni koraki.

Gener. tajnik fašistovske stranke posl. Farinacci je priobčil v svojem listu »Cremone Nuova« opomin industrijalcev, ki ga zaključuje sledeče: »Treba je povedati enkrat za vselej, da smo za razvojnega kolaboracije, da pa smo tudi pripravljene nastopiti proti vsakomur, ki bi bojkotiral naš program, posebno če bi bojkot prihajal od onih industrijalcev, ki so po izključni zaslugi fašizma dvignili svoja podjetja do polne dejavnosti.«

Širijo se vesti, da se štrajk razširja tudi na Rim.

Kovinarski štrajk se je razširil tudi na Trst in Tržič.

VITAR IN SNEG V ITALIJI.

Firenze, 14. marca. Včeraj je divjal po Toskani silen vihar, ki je poškodoval mnogo drevja in streh. Temperatura je padla od 14 stopinj toplote pod ničlo. V višjih krajih je snežilo ter je ponekod sneg poldrugi meter visok.

ŠČEGA VO POMOČJO?

Sofija, 14. marca. (Izv.) Morilec komunističnega poslanca Stojanova so iz zapora ušli.

FRANCOSKI OBISK V VARŠAVI.

Varšava, 14. marca. (Izv.) Francoski general Nollet obišče tekom prihodnjega meseca Varšavo. Spremljalo ga bo večje število častnikov.

NOV PADEK ŽITNIH CEN V AMERIKI.

Newyork, 14. marca. (Izv.) Na borzi v Chikagu so žitne cene znova silno padle. Pšenica je kotirala 14—17 centov za bushel ceneješe. Tudi na borzi v Newyorku so cene pšenice padle za 15 centov, sorazmerno je padla tudi cena koruze.

KOMUNISTIČNI NEMIRI V HALLE.

Halle, 14. marca. (Izv.) Na zborovanju komunistov o volitvah za predsednika republike sta govorila tudi po en angleški in francoski komunist. Ker je policijski komisar prevod govorov prepovedal, je prišlo do hudih spopadov med policijo in delavci. Sedem delavcev je ubitih, 25 pa težko ranjenih.

VELIK ŠPLJONAŽEN PROCES V PRAGI.

Praga, 14. marca. (Izv.) V sredo se prične obravnava proti desetim osebam, obdolženim vohunstva na korist Rusije. Glavni obtoženec, Samojlov Horvic se peča z vohunstvo že nad 20 let in je bil tudi v stikih z znanim polkovnikom Redlom. v rusko-japonski vojni je zaslužil velike vsote. Horvic je imel celo vrsto pomočnikov, ki jih je sijajno plačeval. Obravnava bo tajna.

VELIK POŽAR V PRAGI.

Praga, 14. marca. (Izv.) Velika tovarna obuval Quittner je pogorela. Škoda znaša 2 milijona čeških kron, a je krita z zavarovalnico.

ZELEZNIČARSKI STRAJK V NEMCIJI.

Berlin, 14. marca. (Izv.) Železničarski štrajk se je začel širiti. Štrajkati so začeli vsi delavci na tovarnih kolodvorih. Štrajku se je pridružilo tudi večje število železniških uradnikov.

Berlin, 14. marca. (Izv.) V železničarskem štrajku je razsodišče razsodilo, naj štrajk preneha pod pogojem, da noben delavec ne bo odpuščen. Mezdna vprašanja bodo rešena sporazumno.

Dr. A. Gosar:

Ljudsko šolo samo učiteljem?

«Osnovnom školom i njenom sudbinom treba da rukuju samo učitelji, kao i najpozvaniji na ovom poslu.» — (Min. prosv. Pribečević glavnoga odbora UJU v Beogradu. — cit. »Učiteljski Tovariš« s dne 12. marca 1925.)

Nazori našega prosvetnega ministra Pribečevića o šoli, njenih nalogah in njeni organizaciji so znani. Zadnja srednješkolska reforma sama na sebi, še prav posebno pa način, kako jo je uvedel, je moralo utrditi vse, ki so v današnjih nasilnih dneh še ohranili trdnico samostojnega mišljenja, v spoznanju, da stoji na čelu naše prosvetne uprave človek, ki bi bil morda na mestu v vojašnici, ki pa nikakor ne spada k prosveti.

Kljub temu me je gorenja izjava osupnila. »Učiteljski Tovariš« jo je seveda debelo ponatisnil ter je še v posebnem članku povedal, kako se z njo strinja. Vidi se torej, da so navedene besede našega prosvetnega ministra naše odmev v krogih katerim gre že po njihovem poklicu pri vzgoji naše mladine važna beseda. In vendar pomeni stališče P. v vprašanju osnovnih šol gorostasnost, da si večje skoro misliti ne moremo.

Ne, da bi hotel Pribečevićovo izjavo kritizirati z našega krščanskega ali morda celo strankarskega vidika. Tu vem, da ne bomo z njim in njegovimi pristaši nikdar istih misli. Toda z obče socialnega stališča, da je sploh treba mladino vzgajati, pa naj bo potem ta vzgoja strogo verska ali le nekako splošnoetična, kakor si nekateri pri nas to izmišljajo, ne more biti med nami nobene razlike. V tem pogledu, upam, smo končno vsi istih misli in prav zato se mi zdi potrebno, da si kratko predočimo, do kakšnih posledic vodijo gorenja Pribečevićeva načela.

Najprej preprost vzgled! Če bi kdo rekel: O trboveljskem rudniku in njegovi usodi naj odločajo samo rudarji in uradniki in inženjerji, ki so tam zaposleni, ker oni najboljše vedo, kako se premog koplje, bi ga kaj hitro obsodili, da je boljševik, človek nevaren obstoječemu družabnemu redu. Rekli bi, da je trboveljski rudnik zadeva, ki se tiče celokupnega našega narodnega gospodarstva in da ga zaradi tega ni mogoče prepustiti eni sami razmeroma maloštevilni skupini ljudi, četudi so to najboljši strokovnjaki.

Priznati moramo, da bi bil tak ugovor upravičen, četudi gre v tem primeru

Dobrota.

(Rajnemu p. Placidu v spomin.)

Morda ni nobene stvari toliko na svetu kakor dobrote. Različno je obličena, državna in narodna je, bogata in skopuška, bahata in majhna, uradna in zasebna, družvena in družinska. Skoraj se ji ne utegneš izogniti. Za teboj hodi, ponuja se ti, prosi te, da jo sprejmeš — in vendar, ko dozorji in se s klanca razgleduje po vseh svojih izhojenih cestah in potih in stezah, boš trdil, da je pri tebi ni bilo nikoli. In če močno pogledaš nase in se do dna iskreno zagledaš v svojo notranjo podobo, si boš priznal, da tudi sam nisi bil nikoli dober — dober iz čistoga srca in brez sobičnih namenov.

Dobrota je umetnost; in kakor je malo drugih, pravih umetnikov na svetu, tako je tudi malo umetnikov-dobrotnikov, ker smo vsi taki, da gledamo na plačilo. »Koliko mi daš, da ti dam?« imamo venomer v mislih, če »delimo dobrote«. In »koliko ti dam, ko mi daš?«, se izprašujemo, kadar sprejemamo »dobrote«. Vajeni smo, da gledamo zlato tebe, v svoje misli, želje in hrepenenja smo je postavili. Do dna duše in srca smo trgovski, smo ljudje računov, številki, denarja. Če je naše zunanje lice tako, če presojaš sočloveka po obleki in listnici, če iščeš zdravje naroda v gospodarskem blagru, če vidiš napredek v milijonih, ki so v denarnih zavodih, če so naše ceste preobložene z napisil različnih bank in bančnih podjetij, če je vsaka druga hiša

banka — če je že naše zunanje lice tako, kakšni smo žele v svoji notranjosti? »Denar je Bog« — in temu Bogu se klanjamo, temu bogu žrtvujemo ves svoj čas, za tega boga delamo, trpimo, umiramo, za tem bogom se pehamo in ga ljubimo. V znamenju tega boga hodi dobrota med nami. Trda je, suha, brez srca. Ne celi ran in ne briše solz, — z vso silo še udari in priporoča bolečine. Ljudje, ki jim gospodari taka dobrota, se zgrozijo vpričo nje kakor sužnji, ko jih vklepajo v verige. Ze od nekdanj pa je v človeku, da rad gospodari in ima rad sužnje v verigah. Zatorej je toliko »dobrote« med nami in je toliko sužnjev, ki jih oklepajo verige take dobrote.

Prava dobrota ni iz denarja, iz Boga je; noče, da si suženj, ampak da vstaneš, da si močan; da nisi v verigah, ampak da vidiš lepote, rože krog sebe. Nič ni bogata, nič družvena — iz srca je, iz duše. Da in gre — skriva se, da je ne vidiš, sitno ji je, da bi se zahvalil. Brez imena je, v časopise ne pride — tiha je in skromna kakor vsaka velika in prava umetnost. Duhu današnjega časa je tuja; začudilš se, skoraj vzemirš, če jo zagledaš in spoznaš. In če jo občutiš, tedaj se skloniš in si samo ti in Bog in še dehniti se ne upaš. Prelepa je dobrota, da bi našel besede zanjo. V tebi je, velika, svetla kakor Dobrota — Bog. In ko vstaneš, vidiš še v trpljenju moči in lepote in »Solnce, naš gospod brate, zašepetaj.«

Tako dobroto je delil p.Placid, umetnik-dobrotnik.

Marcel Prévost:

Tihotapec Tom.

Prevel A. Debeljak.

Ves široki pas obale, ki se razteza od Dunkerqua do Furnesa, je podoban peščeni pustinja, razorani vsled notranje prekucije. Sipine predstavljajo pogorja, sodoline, globeli, struge presahljih hudo-urnikov, — pravevati pritikavski goropis, kateremu ne manjka niti dozdevak lednikov, kadar blede flandrske sonce mavričasto ožarja blesteči lošč vrhov... In Severno morje požira to alpsko Saharo, — Severno morje, ki ni sinje kot Sredozemsko, ne zelenkasto kot Ocean, ampak svinčeno, opasano z žoltimi črnimi, temnomodrimi lisami, otožnejšimi nego žalostno nebo, napeto nad njegovimi valovi.

Nekaj korakov proč od obrežja ni nobene steze več; peščeni nasipi prikrivajo morje; nobena visoka točka ne kaže ceste potniku, in kadar se spustiš v pokrajino brez severnice in brez vodnika, se neizogibno izgubiš v nji. To sem izkusil nekako pred dvema letoma. Odšel sem iz Rosendela proti štirim popoldne in si izbral za cilj izprehoda staro cerkev, katere zvonik se je videl na severu onostran belgijske meje. Strma tla so se konajčutno vpgibala navzgor, čim sem hodil naprej; pomalem se je zvonik manjšal na obzorju, nato je izgini. Korakal sem pa vseeno dalje in se trudil, da ne bi krenil s prvotne smeri; toda na vsak način sem se moral ogibati gričkom

in mečavam; čez nekoliko kilometrov nisem več vedel, kam grem.

Poznate li mrzli drget, ki izpreletuje polt osamljenemu človeku, kadar stopa po nepoznani deželi, — sipini, gori ali gozdu, tik pred večerom in priznava sam sebi, da je zablodil? To ni bojazen, saj nikaka nevarnost ne preti; vendar pa je sorodno čuvstvo, rojeno iz zavesti, da ne moreš učinkovito delovati v samoti, — iz silne potrebe, da gledaš, poslušaj in se dotikaš sebi podobnih človeških bitij. To je tudi negotovost glede tega, kaj bo potem, — izjemna prikazen v družabnem življenju, — negotovost glede prihodnjega obeda, negotovost glede pristojna. Kakor vsaka bolj redka duševna razburjenost ima tudi ta svoj mik in čar. Imel sem zadosti prilike, da je okušam in razkrajam, mejtem ko sem taval preko flandrskih sipin, išoč bivališča ali živega krsta... Večer je bil že zdavna v svo odel peščeni rob in glob, ko sem iznenada zagledal kakih sto korakov pred seboj lučko — vso majavo in slabotno.

Nekaj trenutkov kasneje sem trkal na vrata ene izmed onih modro prostokanih hiš s slamnato streho in štiriočratimi okni s prebelimi zavesami, kakor jih vidiš toliko nasejanih po flandrski deželi tik ob granici. Visokorasel mož resnega obličja, sivelih las, oblečen v prtenino kot lovec in obut v škornje, je prišel odpirat.

»Gospod, dober večer,« se je oglašil.

Odgovoril sem:

»Gospod, oprostite, ker vas motim ...

samo za premož, torej za navadno stvarno dobro. Naš prosvetni minister pa pravi, naj bi osnovno školom in njenom sudbinom rukovali (kako lep je ta izraz!) torej tudi o njej odločali, samo učitelji. In vendar gre tu za mnogo, mnogo več, kot za navaden premož, gre za bodoči naš rod, za vse njegove fizične in duševne sposobnosti in lastnosti!

Kako naj bo torej mogoče, da bi smeli prepustiti odločitev o usodi celega našega rodu enemu samemu stanu, pa tudi če bi ga tvorili samo najboljši, najbolj izobraženi in moralno najpopolnejši ljudje? Če smatramo trboveljski rudnik za ustanovo, katere ne bi mogli prepustiti samo tamkaj zaposlenim rudarjem in drugim uslužbencem, da bi oni sami o njej odločali, da bi izključno oni sami z njo razpolagali, ker je to naša splošna zadeva, tedaj se moramo za začudenjem vprašati, kakšen pogled v družabno življenje in v vlogo, ki jo igra v njem vzgoja mora imeti človek, ki izroča vse naše osnovno šolstvo in njegovo usodo izključno le učiteljsstvu?

Pa še tisti argument, da so učitelji najbolj pozvani za to, da odločajo o usodi našega osnovnega šolstva! Recimo, da naš prosvetni minister nima velike pojma o tem, kako se čevlji delajo. In vendar ne prepusti te zadeve izključno čevljarju, ki je v tem strokovnjak, marveč določi sam, kakšne čevlje hoče imeti in sicer si ne izbere le oblike, marveč je prav verjetno, da določi tudi usnje, iz kakršnega naj mu jih čevljar napravi. Ni pa prav nič čudno niti to, če celo določi, ali naj bodo čevlji šivani ali zbiti. Nasprotno, vsako in tudi on sam bo smatral, da je kaj takega popolnoma v redu! Samo osnovnom školom treba, da rukuje samo učitelji! Kakor da bi delo v šoli bilo manj važno in manj pomembno od navadne obrti!

In če vsemu temu ni krivo nepoznanje družabnega življenja, sil, ki v njem delujejo in zakonov in sil, ki v njem vladajo, kakšen naj bi bil namen te izjave našega prosvetnega ministra ozir. kam vodi ta njegova šolska politika? Ali gospod prosvetni minister v resnici ne ve, da je družabno življenje vse preveč pisano, zapleteno in komplicirano, da bi bilo mogoče eno najvažnejših njegovih panog na tako enostaven in preprost način urediti, da bi vsaj kolikor toliko ustrezala skupnemu družabnemu smotru.

Vsaka, tudi najbolj brezbožna vzgoja, ki pa sloni na izvestnih etičnih vrednotah, jih priznava in goji, mora biti produkt bolj ali manj vzajemnega sodelovanja najrazličnejših družabnih činiteljev, pričesni od staršev, njihovih naukov in vzgledov, pa do najrazličnejših pojavov zunanjega sveta, ki vplivajo največkrat le še posredno na razvijajočo se dušo otroka. Samo tista vzgoja more vsaj kolikor toliko dosežati svoj namen pri kateri sodelujejo najrazličnejše družabne sile harmonično, to se pravi, da druga drugo podpirajo oziroma dopolnjujejo.

Pribečevičevo načelo, da naj odločajo o osnovni šoli in njeni usodi samo učitelji, pomeni popolno preziranje vseh številnih izvenšolskih vzgojnih činiteljev. Ono nas izpostavlja nevarnosti, da bo šolska vzgoja rušila ne le tisto, kar so vcepili v otrokovo dušo verni krščanski stariši, marveč da bo izgubila ves stik z ostalim življenjem in s tem tudi vešino svoje pozitivne sile in moči do otrok. Posledica

tega ne bo samo propast naše krščanske vzgoje, marveč obstoja resna nevarnost, da se zruši na tem sploh vsaka vzgoja. Zakaj šola, v kateri bodo »rukovali« samo učitelji bo postala nujno ustanova za učitelje in ne za otroke. To je naraven zakon, ki bo veljal tako dolgo kakor dolgo bodo ljudje bistveno taki kot so danes. Vzglede, ki nam to potrjujejo, imamo še v različnih panogah naše javne uprave več kot dovolj.

Če torej Pribečevič pravi, da je gorenjo svojo tezo zastopal že od nekdaj, ker je imel priliko uveriti se, da se je tudi v dejanju dobro izkazala, mu enostavno ne moremo verjeti, razven če smatra za svoj cilj uničenje in propast vsake vzgoje, razven če stremi za tem, da bi uničil vse, kar je bilo na našem šolstvu dobrega, v resnici vzgojnega.

Organizacija državnih štipendistov ljubljanske univerze

bo v naslednjih dneh poslala, oziroma po delegatih izročila ministrstvu prosvete v zadevi dijaških štipendij naslednjo

RESOLUCIJO:

Na izrednem občnem zboru »O. D. S. L. U.« dne 11. marca 1925 je bila sprejeta sledeča resolucija, katero so podpisala spodaj navedena akademska društva in sklenila popolnoma solidaren nastop za izvedbo navedenih točk.

I. 1. Konstatiramo, da še do danes, to je z začetkom letnega semestra nimamo nikakega uradnega poročila o definitivnem številu štipendij na ljubljanski univerzi za zimski semester 1924-25. Dosedaj še ne vemo, ali je število štipendij neomejeno ali omejeno in če je omejeno, kako visoko je to število.

2. Konstatiramo, da je ministrstvo prosvete dosedaj ugodno reševalo vse od univerzitetne uprave predlagane prošnje, letos pa je rešilo proti običaju komaj polovico (od 247 samo 123!).

3. Konstatiramo, da ministrstvo prosvete pri podeljevanju štipendij ni upoštevalo samo predlogov univerzitetne uprave, temveč obenem in prosilec v škodo iskalo informacij tudi pri tajništvu Samostojne demokratske stranke v Ljubljani. Tega načina informacij z ozirom na omejeno število rošenih prošelj ne moremo smatrati za pravičnega, ker se nikakor ne ozira samo na gnetni položaj prosilcev. To trditvev podpiramo z dokazi.

II. Z ozirom na navedena dejstva odločno protestiramo:

1. Da rektorat, za nas edino merodajna oblast, ni dobil nikakega poročila o de-

* Ta dopis smo oddali uredništvu »Slov. narodac, »Jutra«, »Slovenec« in »Nar. Dnevnik« s prošnjo, da ga priobčijo. — Odbor »O. D. S. L. U.«

finitivnem številu štipendij za zimski semester 1924-25.

2. Da je ministrstvo prosvete do letos rešilo vse od univerzitetne uprave predlagane prošnje ugodno, dočim jih je v zimskem semestru 1924-25 rešilo ugodno komaj polovico (od 247 samo 123!).

3. Da se je ministrstvo prosvete v zadevi dijaških štipendij obrnilo na tajništvo Samostojne demokratske stranke v Ljubljani in se oziralo na njegove nekompetentne informacije, ni se pa obrnilo na edino kompetentno mesto, to je rektorat.

III. Prosimo torej 1. takojšnje poročilo o definitivnem številu štipendij za ljubljansko univerzo v zimskem semestru 1924-25.

2. Da reši ministrstvo prosvete ugodno vse od univerzitetne uprave predlagane prošnje za štipendijo v zimskem semestru 1924-25.

3. Da upošteva ministrstvo prosvete v zadevah dijaških štipendij edino le predloge univerzitetne uprave, ker vse druge predloge odločno odklanjamo in ne priznavamo.

4. Da ministrstvo prosvete ravna pri reševanju prošelj po edino merodajnem načelu: gnetni in študijski pogoji prosilca, česar pa v danem primeru ni izvedlo (v primeru, da je rešilo od 247 predlaganih prošelj ugodno samo 123!).

Prosimo ministrstvo prosvete, da z ozirom na skrajno bedni položaj in zato na skrajno razburjenost akademikov v najkrajšem času ugodi našim prošnjam.

Ljubljana, dne 11. marca 1925.
Akademska društva jugoslovanskih tehni-

kov v Ljubljani za: Akademski klub montanistov, Akademski klub gradbenikov, Društvo slušateljev kemije, Akademski klub elektrotehnikov, Akademski klub geodetov, — Društvo slušateljev filozofske fakultete, — Društvo slušateljev juridične fakultete, — Društvo slušateljev teološke fakultete, — Geografsko društvo, — Ognjišče akademikov arhitektov, — Akademski zveza, — Jugosl. kat. akad. društvo »Zarja«, — Jugosl. kat. akad. društvo »Borba«, — Jugosl. kat. akad. društvo »Danica«, — Cirilsko društvo ljubljanskih bogoslovcev, — Društvo frančiškanskih bogoslovcev Sv. Bonaventure, — Akademski podružnica Jugoslovanske Matice, — Klub levih, — Agrarni klub »Njiva«, — Akademski klub Orjuna, — Jugosl. akad. društvo »Triglavec«, podr. Ljubljana, — Stud. radikalni klub »Slovenski Jug«.

Pripomba: J. N. A. D. »Jadranc« te resolucije ni podpisalo, pač pa podpisuje isto resolucijo z naslednjimi spremembami: Stavak sub 3. »... ni upoštevalo samo predlogov univerzitetne uprave, temveč obenem in prosilec v škodo iskalo informacij tudi pri tajništvu SDS v Ljubljani«, glasi: »... in prosilec v škodo iskalo informacij na nekompetentnih mestih; podobno sub II. 3. in s končnim pristavkom: »Sprojmite izraze našega najodličnejšega spoštovanja«.

Naznanilo.

Geop. JOSIP POČAČAR je izstopil iz službe Vzemne zavarovalnice v Ljubljani. 1696

Dnevne novice.

Naš denar centralizirajo.

Včerašnji naš uvodnik je iznova dokazal, da jadra vse naše gospodarstvo v neizogiben prepad, če sedanjim centralizem ne izgine. Dokazal je, da so nosilci centralizma med Slovenci dr. Žerjavovi samostojni demokrati, katerih glavno glasilo je »Jutro«.

In ta list je ravno včeraj zjutraj potrdil naš včerašnji uvodnik. V svojem gospodarskem članku »Reforma poštne hranilnice« z vso vneto in vehemenco pozdravlja še večjo centralizacijo naših čekovnih zavodov. V Belgradu je sedanjí PPZ režim imenoval za generalnega direktorja poštne hranilnice nekega Nedelj-kovića. Pa mož, ki sedi na svojem mestu komaj par tednov menda, se je takoj lotil »reorganizacije« poštne hranilnice na ta način, da bo popolnoma centraliziral milijone slovenskega premoženja. Najprvo je odpravil čekovna zavode v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu ter iz njih naredil podružnice »Poštne štedionice u Beogradu«.

Potem je pa takoj sledilo drugo dejanje: Ves denar, ki so ga čekovni zavodi imeli naloženega v domačih zavodih, se mora takoj odposlati v Belgrad. Ze doslej so morali čekovni zavodi pošiljati večje vsote v Belgrad na pomoč raznim režimskim bankam, sedaj pa mora iti doli ves naš denar. Kakor računajo tukajšnji poslovni gospodarski krogi, bo nad 50 milijonov dinarjev slovenskega denarja romalo zopet v Belgrad. In to v času te strašne gospodarske krize!

Pa Žerjavovo »Jutro« si vse to upa ne le zagovarjati, marveč celo vneto hvaliti! Zanimiv je n. pr. zadnji odstavek v »Jutru«, ki se glasi:

»Ker odgovarja država za vse obveznosti poštne hranilnice in dosedanjih

čekovnih zavodov, sedaj njenih podružnic, se je morala uvesti strožja kontrola glede kreditnih manipulacij in izvrševanja nalogov centrale.«

Ta »strožja kontrola« seveda pomeni, da bo sedaj Belgrad nalagal naš denar, kamor bo hotel. Proti temu moramo z vso odločnostjo ugovarjati. Drugo pa je to-le: Kje pa je zapisano, da bodo ravno v Belgradu znali izvrševati to »strožjo kontrolo«. Doslej se nikjer še ni primerilo, da bi bil radi naložb denar kakega čekovnih zavodov izgubljen. Pač pa je belgrajska centrala tako varno nalagala denar iz čekovnega prometa, da je samo pri polomu »Ujedinjene banke« žlo 5 milijonov rakom žvižgat. Za tako »strožjo kontrolo« se seveda lepo zahvalimo.

Vse to pa se vrši ob času, ko vlada na Slovenskem minister dr. Gregor Žerjav, čegar dela »Jutro« hvali in kuje v zvezde.

— Težakski naročniki »Slovenca«, ki ljubopominom niso poslali naročnice za leto 1925., prihodnje številke ne bodo več prejeli, ako nemudoma ne nakažejo vsaj delnega zneska.

— Nagrade veroučiteljem. Dne 16. febr. je prinesel »Slovenec« poročilo po Uradnem listu št. 12, da naj veroučitelji Narede do 8. februarja prijave za nagrade. Tako se jim je ta stvar mudila, da so postavili tako kratak rok. In glej, že je preteklo mesec in še danes nikjer nobenih nagrad za čas od 1. sept. do 31. dec. 1924! Vemo pa, da so g. veliki župan vse bolj urni takrat, ko je treba potom okrajnega glavarstva kakega duhovnika kaznovati. Brali smo zadnjič v Slovenscu 3. marca, da je g. kaplan Milavec na Igu dobil odlok okrajnega glavarstva, da mora ono znano globo 1000 Din plačati v 8 dneh! Tista sodba in obsodba se je izvršila, kot smo informirani, tekoma pet minut, tako zelo se je mudilo. Pro-

Zabredel sem v peščeninah, in rad bi vedel, kje sem.

Možak je stopil na stran, da bi me spustil noter; znašel sem se v veliki, tlakovani, prav snažni sobi s hrastovim pohištvom, kakor nizomska kuhinja. V sosednjo sobo so bile duri priprte.

«Tukaj si v hiši Pri zelenem gojzdiču, gospod,« se je oglašil moj gostitelj. «Jaz sem Mihael Dewachter. In vas tu zraven je Forduyet.»

«V Belgiji?»
«V Franciji... Ravno na meji.»
«Kako daleč je Dunkerque?» — «Pri bližino devet kilometrov.» — «Ali bom našel v Forduyetu voz, da bi me popeljal tja?»

«To! ... Seveda.»
Ni me bila volja, vnovič pričenjati svojo pustolovsko šetnjo po produ, zlasti v trdi noči. Sicer pa so v vasi menda kaj slabo razumeli francoščino. Vprašal sem: «Ali bi me mogli spremiti v Forduyet in mi preskrbeti voz?»
Mož je premislil za hip. Potem pa: «Precej... da ... lahko to storim, gospod. Ampak šele, kadar se vrne Gudula... zakaj zdaj, veš? ne smem iti z doma.»

Tedaj je privrelo zateglo, parajoče ječanje iz sosednje čumnate. Mihael Dewachter je tekel tja. Skozi odprte dveri sem ga videl sklonjenega nad posteljo in slišal, kako je mrmral v flamščini besede, ki jih nisem razumel.

Ko se je vrnil, so mu bile oči vlažne. «Imate bolnika?» sem vprašal.

Zmajal je z glavo.

«Tom bo umrl,« je jeknil.
Ker pa je bila brez dvoma početa, da ne razumem dobro, je pristavil: «To je Tom, moj pes, katerega so mi ubili carinarji, gospod. Ga hočeš videti?»

Prikimal sem. Šel je pred mano v sobo, in ondu sem videl ta-le nenavaden prizor: velik rumen pes, nekakšen hrt, je bil zleknjen kakor človek na odejah. Kri se je strjala okrog desnega ušesa, ena sprednja noga se je zdela odsekana, in krna je bila ovita v krvave cunje. Bok mu je utripal z neobično naglico. Jezik je napol molel izza zob, oči so bile priprte, žival je hropla.

Mihael Dewachter se je približal, poljubil mročega psa na ubogi, trepetajoči gobec in dejal:

«Razbojniki! razbojniki! plačali mi ga bodo, zares!»

Vgnila sva se v veliko dvorano. Moj gostitelj je segel po kositarjevem vrču v shrambi in vzel dvoje velikih kozarcev, ki ju je napolnil z rdečim pivom:
«Počakava na Gudulo, gospod,« je izpregovoril kažoč mi stolico, «in mejtem izpijega požirek. Hočeš jesti? Drugega nimam ko maslo in kruh, veš?»

«Hvala. Pil bom rad. Lačen pa nisem.»
«In kadil boš tudi? Na, tu je dobra čedra, to lahko rečem, pa tobak, ki ga carinarji ne ukradejo tako brž.»

Ko sva zapalila pipe, sva sedela za mizo s kozarcema pri rokah. Mihael Dewachter je nekaj časa molčal. Izza pri-

prte dveri se je čulo grčanje ubogega Toma.

Mihael je slednjč izprožil:
«Ta pes, gospod... mislite si, da se je vrnil iz Dunkerqua, kjer so ga prej-kone ujeli, do sem čisto sam z odrezano šapo in dvema debelima svinčenkama v ušesih. Moj Bog! Ti prokleti carinarji! Ravnati takisto z ubogo živaljo! Ampak prvega, ki ga srečam, ga ustrelim!...»

Izpil je čašo piva v dveh požirkih, potem pa, ker ga je brez dvoma njegova bričnost napravila zgovornega:

«Pet let bo, kar je ta žival delala z nami, gospod. To tebi lahko povem, saj nisi carinar, v naših krajih se pečamo s tem poslom; čipke, žigice, in tobak tihotapimo iz Belgije v Francijo. Moja mala, ki se bo vsak čas vrnila, je ravno danes na potu za stran tobaka. To je dober posel, seve; ampak težak vendarle.»

Vprašal sem:
«Kako pa vam je Tom pomagal?... Je-li bil na prežih?»

«Se že vidi, da nisi iz tega kraja, gospod,« se je odrezal Mihael Dewachter... «Pse kakor Tom, veš, učijo čisto zmlada, potovati med dvema krajema, iz Belgije na Francosko. Potlej jih navadijo bežati pred carinarji. Za to, gospod, se oblečem v suktno teh falotov in tolčem po ubogem psu. Kadar oblečem to obleko, vselej dobi batine. Tedaj pa kmalu, brž ko zagleda zelene hlače, teci, beži, kar se da...»

«Kaj pes prenaša duhan?»
«Duhan ali boljše platno ali bilo kar-

koli. Tom, gospod, je pogosto zaslužil tri franke s svojim delom na dan, kakor možki. Ti tatinski carinarji seveda tuč urijo pse, da tečejo za našimi; ampak Tom je imel vrle noge in se ni ustrašil nobene živali. Samo svinec gre hitreje ko pasje noge, kaj ne?»

Bolestnejši grgot je prekinil Dewachterja. Vstal je mahoma, šel pogledat žival, borečo se s smrtjo in se vrnil, rekoč prav tiho:

«Ne bo več dolgo, uboga para.»
«Ampak,« sem poizvedoval, «čemu ta grozovitost od carinarjev, da režejo psu lapa?»

Mihael je stresel z glavo.
«Ha, to delajo zavoljo nagrade, veš! ... Kadar so takole zasačili pasji tovor, ga pošljejo načelniku carin. tjakaj na Francosko; in če pridenejo k zapisniku pasjo nogo, dobio nagrado, dosti denarja petindvajset ali trideset frankov. To pot se jim je mudilo menda ka-li, ali pa so menili, da je pes mrtev. Bodisi kakorkoli, Tom se je vrnil davi domov po treh nogah.»

Koraki so zadoneli pred pragom.
«Gudula je,« je dejal Dewachter.
Bila je v resnici ona. Opazil sem veliko, plaho pavlovsko, ki me je nezaupno ošinila s pogledom in takoj jela govoriti s svojim očedom in takoj jela govoriti s svojim očedom v flamščini. Oba sta se podala k Tomovemu vzglavju. Začutil sem Gundulino ihtenje; in tolikšna je razkrajajoča moč ženskih solz, da sem bil še sam ginjen radi smrti tega psa.

stimo torej g. velikega župana, da naj blagovoli vsaj nekaj svoje znane hitrosti v uradovanju določiti tudi za to, da se te nagrade veroučiteljem izplačajo. Čujemo pa, da je za vse te nagrade vsem veroučiteljem kredita borih 100.000 kron. Kje pa je ostali denar?

— **II. književna tombola Jugoslovenske Matice.** Do 7. t. m. so bile izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25, 33, 74, 42, 57, 62, 27, 54, 75, 33, 77, 46, 49, 36, 79. S temi številkami so bili zadeti vsi dobitki za ambe, torne, kvaterne in činkvine. Danes se je vršilo žrebanje za tombolo in so bile izžrebane sledeče številke: 70 (sedemdeset), 37 (trideset), 44 (štirideset), 5 (pet), 64 (šestdeset), 24 (dvajset), 73 (sedemdeset), 83 (osemdeset), 76 (sedemdeset), 8 (osem), 10 (deset), 60 (šestdeset), 15 (petnajst), 69 (šestdeset), 6 (šest), 85 (osemdeset), 18 (osemnajst), 23 (dvajset), 16 (šestnajst), 53 (petdeset), 55 (petdeset) in 80 (osemdeset). Kdor je s temi in prejšnjimi številkami zadet, tombolo, naj pošlje svojo tablico pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, in sicer najkasneje do 21. t. m. Tega dne se bo, za slučaj, da bo vršilo podrobno žrebanje.

— **Zveza ruskih vojni invalidov.** Načelstvo ljubljanskega odseka ruskih invalidov je ob desetletnici svetovne vojske priredilo zbirko v korist ruskih invalidov, bivajočih v Sloveniji; zbirko je dovolilo ministrstvo notranjih del 12. marca 1924, št. 2142. — Zbirka se je pričela v avgustu 1924. Tiskane prošnje se bile poslale 13 ljubljanskim bankam, raznim društvom in klubom, uredništvu »Slovenskega Naroda«, trgovcem in odličnim osebam; vsega skupaj 70 osebam. Od avgusta 1924 do marca 1925 so darovali: Prva Hrvatska Stedionica 100 Din; g. Miklič (s. J. Kolodvor) 45 Din; g. Okulič 100 Din; profesor dr. Grivec (od predavanja 17. febr.) 500 Din; gospa Terezina Jenkova zbirko 600 Din. — Načelstvo ljubljanskega odseka invalidov se pristočno zahvaljuje vsem darovalcem, posebno gospej T. Jenkovi in profesorju dr. Grivicu. — Zbirka se nadaljuje. Casopise prosimo, da bi ponatisnili to naše poročilo. Za načelstvo: polkovnik Seljanin, predsednik; polkovnik Jermakov, tajnik.

— **Umrila je po kratki bolezni v bolnišnici gospodična Adela Schaschela, hči rančega gospoda Feliksa Schaschela, dvornega svetnika. Naj v miru počival.**

— **Detomur in samomur.** — Tretja žrtev. O slučaju služkinje Ivanke Jerebove, ki je služila s svojim očetom pri Galetovih v Bistri pri Borovnici, smo že večerj poročali, da je umorila pred nekako 14 dnevi svoje novorojeno dete in je neznanu kam pobegnula. Truplo je skrila v nekem zaboju v kleti. Zdravnik dr. Trauner je ugotovil po raznih znakih, da je bilo dete živo rojeno in takoj po rojstvu zadušeno. Govorili so, da je Jerebova skočila v Ljubljano. Ta govorica je, kar vse kaže verjetna, ni pa še potrjena. Kot so ugotovili po raznih pismih je imela dekle ljubavno razmerje z orožnikom Adolfom Ogrinom, iz Skofelje in je bil ta tudi oče umorjenega novorojenčka. Našli so tudi pismo, v katerem je dekle prosilo Ogrina, da naj ji pomaga, ker je v sili in stiski, ter da naj da vsaj toliko, da bo šla k zdravniku. Zakaj tega pisma ni odposlala, ali pa če ga je poslala v prepis še niso ugotovili. Res pa je, da je bilo dekle pri dr. Sabcu na Vrhniki, kateremu je tudi povedala, kaj je storila, in ji je svetoval, da naj se sama javi orožniku. Toda dekle je izginilo in se še ni ugotovilo, kaj je z njo. — Sledila pa je še tretja žrtev. Prizadeti orožnik Adolf Ogrin se je pred večerjanjem na Skofelji s svojo službeno pištolo ustrelil in je obležal na mestu mrtve. — Z Vrhnike nam poročajo, da so tam iz Ljubljane potegnili truplo Ivanke Jerebove, ki je tudi izvršila samomor.

— **Po omotu lista se spozna narodna kultura!** Čičevski »Hrvatski Glasnik« je v svoji zadnji številki napisal na naslov »starokrajskih kolegov« hudo kritiko zaradi nemarnega odpravljanja listov. Med drugim pravi: »Predno ti večina starokrajskih listov izpremeni naslov, ako si se preselil, je treba prositi eno ali dve leti. In čutili se smeš srečnega, ako ti ne napišejo napačno imena, številke in ulice. Kar se pa liče opreme, pa pošiljajo neki uredniki in izdajatelji v svet svoje liste kakor najbolj obsvožene pastorko: brez ovoja ali pa v tako slabem ovoju, da prihajajo listi zmečkani,

raztrgani, zamazani. Ravno te dni smo prejeli pismo od nekega naročnika iz Nove Zelandije, ki piše: »List prejemam redno. Nobena številka se ni izgubila, kakor se gube listi iz starega kraja, od katerih prihajajo samo omoti ali pa samo kos lista s naslovom« — Merilo za kulturo kakega naroda so ceste, za kulturo kakega doma ali mesta stranišča, a za kulturo kakega lista točnost in oprema. Nam v Ameriki je začel predsedati »kulturalni« hrup, ki prihaja iz Jugoslavije. Po hrupu soditi, bi rekel, da ni kulturnejših ljudi od njih. Toda če jih greš presojati po cestah, straniščih in točnosti ter opremi listov, boš prišel do zaključka, da so še 100 let za civilizacijo in 500 let za kulturo.« — Upravništva: poboljšajte sel

— **Smrtna nesreča med ameriškimi rojaki.** Dne 25. februarja t. l. je v Clevelandu na delu ubilo 41 letnega Slovenca Jakoba Zele, doma iz Slavine na Notranjem. Pri razbijanju starega železa mu je priletel v glavo težak kos železa in ga na mestu ubil. Pokojnik je zapustil ženo in 9 otrok: tri svoje od prve žene in 6 druge žene iz njenega prvega zakona.

— **Proslava 900 letnice smrti sv. Jancza Vladimira.** Dne 4. junija t. l. proslave v Ohridu 900 letnico smrti kralja Jovana Vladimira, ki je časti tudi katoliška cerkev. Ostanke sv. Jovana Vladimira se hranijo v pravoslavnem samostanu Šin-Džon v bližini Elbasana v Albaniji. Tja roma ljudstvo vsako leto meseca junija iz cele Južne Srbije, Albanije in Grčije, da pobude ohridskega škofa dr. N. Velimiroviča se letos na najslavesnejši način praznuje 900 letnico smrti kralja Jovana Vladimira. V Ohridu se je v to svrhu ustanovil poseben pripravljani odbor. Na slavnost so povabili kralja in kraljico, vlado, »kupčino in druge korporacije. Prvotno so nameravali prirediti romanje v Šin-Džon, toda sprito sedanjih razmer v Albaniji so to misel opustili in se vse slavnosti vrše v Ohridu. Pač pa se je posrečilo, prenesti del svetnikovih ostanokov v Ohrid. V to svrhu je bil odšel v Šin-Džon dr. Taušanović s pravoslavnim duhovnikom. Biti sta morala skrajno previdna, ker bi se tamkajšnje prebivalstvo, ki smatra svetnikove ostanke za največjo svetinjo, gotovo uprlo proti temu, da se ostanke odnese. Dr. Taušanović in spremljevalca sta pregovorila samostanskega čuvaja, da jima izroči vsaj del ostanokov. Pristal je na to, da vzameta eno roko, toda tedaj, ko on ne bo navzoč v samostanu. To se je zgodilo in odposlanca sta svetnikovo roko srečno prinesla v Ohrid. Tu jima je prišlo nasproti vse prebivalstvo z duhovščino na čelu. Svetnikovo roko so začasno shranili v najstarejši ohridski cerkvi, v kratkem pa zgrade zanjo posebno kapelo.

— **Posojilo belgrajske mestne občine.** Belgrajska mestna občina je najela pri Državni hipotekarni banki posojilo v znesku 30.000.000 dinarjev. Denar porabi za tlakovanje ulic in za razširjenje vodovoda na Belih Vodah.

— **Javna snaga v Belgradu.** Belgrajska mestna občina je pozvala v Belgrad berlinskega strokovnjaka, da prouči vprašanje, kako bi se dalo na najboljši in najcenejši način rešiti vprašanje o čiščenju ulic in odvažanju smeti. Strokovnjak se mudi v Belgradu že nekaj dni. Ko dovrši svoje delo, bo predložil podrobno poročilo in svoje predloge.

— **Žene ne morejo postati sodniki.** Banski stol v Zagrebu je odločil, da žene, pa najsi imajo tudi vse predpisane izpite, ne morejo izvrševati sodne službe. Ravnotako ne morejo ženske pravnice zastopati strank pred sodiščem, razen od malih civilnih pravadh do največ 2500 Din. — Dozdaj so bile na pr. pri zagrebškem sodnem dvoru tri ženske pravnice; dve od njih sta bili že položili tudi praktični sodniški izpit. Med odvetniki je bila doslej ena koncipientinja.

— **Likvidacija oddelka za vere bivše hrvatske pokrajinske uprave.** Zagrebški uradni list objavlja naredbo, glasom katere mora biti likvidacija oddelka za vere bivše hrvatske pokrajinske uprave do 31. t. m. zaključena.

— **Večik vltom v Zagrebu.** V tovarno za perilo »Vera« v Zagrebu so vlomili tatovi in odnesli za 17.600 Din moškega perila.

— **Češki natakariji za Primorje.** Zveza hotelirjev je prosila ministrstvo za socialno politiko, da bi smela nastavitvi po jadranskih hotelih več čeških natakarijev, in to iz ozirov na številne češke goste. Zveza natakarijev v Zagrebu bo proti temu vložila odločen ugovor, ker je med domačimi natakariji velika brezposelnost in je med njimi tudi dovolj takih, ki govore češko.

— **Smrt pod tramvajem.** V petek je tramvaj v Zagrebu do smrti povozil starejšega kmetskega moža iz zagrebške okolice.

— **Znati je treba.** Nedavno je opozicija v ogrskem parlamentu zapustila svoja mesta in odšla iz zbornice. Razpravljali so ravno proračun in razprava je brez opozicije tekla silno mirno, pa tudi dolgočasno. To pa polnokrvnim in razboritim Madžarom ni bilo všeč. Da vzbudi nekoliko življenja v zbornici, je vlada enolstavno komandirala nekaj vladnih poslancev v »opozicijo«, in kakor poročajo listi, igrajo komandirani opozicionarci svojo vlogo izborna. Te metode se utegne v kratkem poslužiti tudi gospod Pašič.

— **Posledice nemirov na belgrajskem vseučilišču.** Vseučiliško sodišče v Belgradu je zaradi zadnjih nemirov kaznovalo rednega slušatelja modroslovsne fakultete Branislava Stefanovića z izgubo pravice za vpis in polaganje izpita za dva semestra, medicince Milovana

Cetkovića, pravnika Dobrivoja Trifunovića in pravnika Jurija Kešeljevića pa z izgubo zadnjega zimskega semestra.

— **Pobegli ubijalec.** Iz kleti orožniške postaje v Črenšovcih je pobegnil nevaren človek: Stefan Zalek, 26 let star, doma iz Trnja, pristojen v Lipo pri Dol. Lendavi. Mož je velike, močne postave in je slabo oblečen. Obtožen je soudeležbe uboja in ima brčkone še druge grehe na grbi.

— **Dva sleparja.** V Slovenijo se je prišla sleparska tatinska dvojica in sicer neka 22 letna Anica Repuš, doma baje iz Sente in njen baje 24 letni tovariš še neznanega imena. Preživljata se oba s prodajo najrazličnejših predmetov, ki so vsi ukradeni. Tako prodajata — in to zelo poceni — srebrne pozlačene žlice, zlate in srebrne zapestnice, ženske ovratne in ročne verižice in pa razno žensko obleko in perilo. Pred nakupom svarimo. Kjer bi se sleparija pojavila, naj se opozori nanje orožništvo.

— **Dražba v vili Urbanc v Medvodah** bo danes 15. t. m. ob 1. uri popoldne.

— **Otvoritev pisarne.** Dr. Emil Gaj je otvoril v Ljubljani, Beethovnova ulica 15, javno agencijsko in gospodarsko pisarno. Ker je služboval dolgo vrsto let v politični upravi in nato tudi daljšo dobo v bančni stroki, poseduje znanje in izkustva, ki ga posebno usposablja za vodstvo take pisarne. Opozarjamo na njegov današnji oglas!

— **Bluze najnovčje** Kristofič-Bučar. 1447

— **Krema za čevlje** »Neosan« je plod izkustev več desetletij.

— **Opozarjamo na današnji oglas tovarne** »Danica« v Zagrebu, ki izdeluje umetno gnojilo Superfosfat.

Brzovlak skočil s tira.

Zagreb, 14. marca. (Izv.) Blizu Slavonskega Broda med postajama Sibirje in Orijevac se je danes zjutraj točno ob 3.47 minut zgodila težka železniška nesreča, ki k sreči ni zahtevala smrtnih žrtev. S tira je skočil belgrajski brzovlak, ki prihaja v Zagreb ob 6.55 min. zjutraj in v Ljubljano ob triletni na enajst dopoldne. Nesreča se je zgodila blizu vasi Radavanje, ker je počila tračnica na več mestih. Štirje vozovi so se prevrnili preko nasipa v jarek. Med ponosrečenimi vagoni je bil tudi spalni voz. Dogodek je med večinom spečimi potniki povzročil pravo paniko. Iz Siska je prišla na lice mesta takoj rešilna ekspedicija. Ranjenih je bilo 12 oseb, med njimi Pribičevićev poslanec dr. Glša Tadić. Ostali ranjenci so večinoma Nemci in Romuni. Brzovlak je dospel v Zagreb z dvema vagonoma ob 10.12 min. (mesto ob 6.55 min). Ob 9. dopoldne je bil redni promet zopet vpostavljen. Vsled nesreče je bil prekinjen tudi brzovlani in telefonski promet, ker je bilo izruvanih tudi več drogov in žice pretrgane. Tekom dneva je bilo tudi to popravljeno.

Ta nesreča je glasen opomin, kakšen material služi za podlago našemu prometu na tej glavni železniški progi.

V zalogi mizice in stolčki iz hrastovega lesa, predali in rolo. FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Iz Koroške.

K. K. soc. zveza za Koroško je imela v četrtek 12. t. m. svoj redni občni zbor. Zastopanih je bilo 38 društev po 60 delegatih. Občni zbor je nudil lepo sliko živahnega gibanja med Koroškimi Slovenci. Po predavanju dr. Zeichna o notranjem življenju v društvih se je vnela živahna debata, v katero so posegli tudi preprosti mladeniči in močje iz najzavestnejših postojank. Mogočno so protestirali proti zadnjemu zločinu, ker je oblast vzela v Podlublju Društveni dom in ga izročila v porabo narodnim in verskim nasprotnikom. V 38 društvih je vnanjenih okrog tritisoč zavednih Slovencev in Slovenk. Privedli so nad 100 sestankov, izpeljali 3 izobraževalne tečaje, vpisovali 40 iger, obdržali 65 sej. Knjig se je prečitalo nad 8000. Te številke pač jasno pričajo o delovanju naših prosvetnih društev na Koroškem.

Kdor si je ogledal zalogo,

ne bode več dvomil o najlepši izbiri damskega in moškega blaga pri trdki

JOS. SNOJ v Ljubljani.

Iz Primorske.

p Italijansko »prijateljstvo« v praksi. — Tržaški listi se pečajo z nedavnim pripetljajem v tržaškem pristanišču na račun jugoslovenskega parnika »Kumanovoc«. Ta parnik je last dubrovniške paroplovne družbe, ki je uvedla redno brzo zvezo med Trstom in Kotrom. Parnik je bil zasidran ob pomolu »Audacec«, ki je nekako častno mesto, in ravnateljstvo družbe je povodom prve vožnje hotelo na parniku prirediti banket, na katerem je povabilo razne odlične zastopnike pomorstva v Trstu. V zadnjem hipu je pa dobilo pristaniško poveljstvo nalogo, naj »Kumanovoc

odstrani od pomola »Audacec« in mu odkade mesto v svobodni luki. Istočasno so dobili italijanski povabljenec obvestilo, da je banket politična prireditev in da naj zato izostanejo. Na posredovanje pri višjih oblasteh je mogel parnik »Kumanovoc« sicer ostati na svojem mestu, a italijanskih gostov ni bilo na banketu. Vsekakor so imeli tu vmes svoje prste fašisti. Slučaj dobro osvetljuje mentaliteto italijanskih nacionalistov in kaže, koliko so vredne »prijateljske« pogodbe z Italijo.

PERI S

»Samobelin«-avtomat!

Iz Štajerske.

V Sevnici ob Savi je umrl 8. t. m. v visoki starosti 85 let najstarejši tržan Mihael Grobovšek. — Naj v miru počival!

Š O kmetijsko-gospodarskem tečaju, ki se je nedavno tega vršil v St. Ilju pri Velenju, smo dobili sledeče poročilo: tečaj se je vršil v ljudski šoli. Velika in izbrana udeležba je pričala o skrbni pripravi tečaja in o gospodarski zavednosti St. Iljanov. Število udeležencev-gospodarjev in gospodinj, mladeničev in deklet — je raslo z vsakim predavanjem in zanimanje za razna gospodarska vprašanja je bilo toliko, da so se morala predavanja raztegniti mnogo čez določeno dobo. Izredno hitro in čisto neopaženo sta minila dva dneva. Po dnevi so nas povsem zaposlila gospodarska razmotrivanja, zvečer pa smo se zopet našli v prijetni družbi v župnišču ali v šoli. In vzbujali smo na dolgo in široko bridke in vendar tako drage spomine na naše življe in vztrajne boje z našimi narodnimi nasprotniki — na boje za našo slovensko samostojnost. Koliko idealnega dela, koliko nesebične in svete požrvalnosti ter ljubezni do naroda leži v tej polpretekli dobi, ki na žalost tone vedno bolj in bolj v pozabljenje!... Le prekmalu se je bilo treba ločiti od St. Ilja, v katerem smo se počutili tako domače. Zaključiti smo morali tečaj in č. g. župnik je še enkrat pozval na tečaju zdrane St. Iljane, da naj ohranijo dobro v spominu podana gospodarska navodila ter se v življenju in pri vsakdanjem delu v bodoče ravnaajo po njih.

Velikonočni prazniki

bodo skoraj tu. Gospode, ki žele elegantnih novih oblačil, vamim, da si čimprej nabavijo blago iz novo dospеле angleške zaloge

Drago Schwab — Ljubljana.

Iz Ljubljane.

NAS ROTOVZ.

Naš rotovz ima mnogo znamenitosti. (Glej Vrhovčevu zgodovino o ljubljanskih meščanih.) Ima tudi lepo zgodovino za seboj od tedaj, ko so tam mestni sodniki razglaševali svoje sodbe in so se mestni očetje borili za svoje avtonomne pravice s plemiči extra muros, pa dotlej, ko je prišla na magistrat slovenska večina; ko je bil starejšim ljubljancem še dobro v spominu duhoviti, pa neskončno zbadljivi Regali, eden izmed prvih narodnih borcev na staroslavnem rotovžu; ko je bil stari urar Geba prav zato izvoljen v občinski svet, da je naviljal znamenite rotovško uro; ko je bivši župan Iv. Hribar pozdravil takratnega avstrijskega ministrskega predsednika grofa Badenija v poljskem jeziku; ko je dobil prav na rotovžu v silnih političnih borbah v občinski svet znani ljubljanski veljak in veletržec z »nečistimi« živalmi na rotovškem hodniku od dr. Š. prvo brco v neimenovani del života (po Pakizju); ko je prihajal nekdanji mestni župan točno ob pol eni uri po kosilu v urad; itd. Kajti takih »ko« bi lahko naštel na kože.

Pa pretekla in polpretekla zgodovina ni vse skupaj nič proti sedanosti. Naš rotovz je postal modern in dobiva moderno lice, naznotraj in nazunaj. Nimamo v mislih ornamentike pod arkado glavnega vhoda, ki se tako malo sklada z ostalo fasado, pa je stala (še pred leti) 64.000 kron, ampak novo rotovško štacuno, ki jo prirejšajo sedanji mestni vladarji vltic vsem upravičenim protestom iz umetniških krogov. O če bi še živel umetnik Francesco Robba, čegar monumentalno delo — vodnjak pred rotovžem — krasi ondoto okolico! Gotovo bi prenesel ves kararski marmor izpred rotovža kam v Kravjo dolino iz ogorčenja nad tem, kar se godi na rotovžu in krog njega.

Ne, takrat tudi niso poznali nikakih mestnih komisarjev ali gerentov, kakorkoli se že imenujejo. Tem bo pač treba še nekoč postavljati spomenike — ali pred rotovžem ali v Kravji dolini, to je postranski vprašanje.

Pa ure na rotovškem stolpu ne smemo pozabiti. Staroznamenita je, in včasih je kazala celo lunine spremembe. Danes stoji, kakor stoji vse obitinsko gospodarstvo, ker nima svojega postavno izvoljenega zastopa. Kolikorkrat hodim tam mimo, me pograbi jeza, da bi najraje zalučal kamen v tisto »luno«. Pa si mislim: v prihodnji občinski svet mora priti tudi urar (Geba ne, ta je že davno mrtve, pa kak drugi), in sicer tak, da bo poštno navil uro — ne samo tisto na stolpu, ampak tudi komu drugemu. Oj ti znameniti rotovški stolp, stoinstokratno zavetiščče nepozabnemu »Brenčju« — Alešovu, ki

V VSAKI PRALNICI NAJDE SE ZLATOROG MILO.

ZLATOROG

je ob tiktakanju ure sladko sanjal v njem o krasni bodočnosti Ljubljane in njenega rotovža v letu 1925. po Zvečičarjevem rojstvu, ko pa prav gotovo ni niti sanjal ni mogel, da bo to leto s prejšnjimi tremi predhodniki — smrt in grob stoletja stare avtonomije mesta ljubljanskega. — Ali naj še kaj povem? Kako pač, ko pa ne smem, kar imam na srcu. Se na resnična zgodba naj mi bo vendar-le dovoljena, da jo omenjam. — Blagopokojni Regal je nekoč naročil nekemu Izancu, da naj pripelje 30 vreč ovsa, in jih izloži na rotovžu za..... Kaj bi neki storil danes, če bi bil še živ? — Mnogo jih je še med nami, ki to zgodbo dobro poznajo. Zato tudi več ne povem, ker ne smem. — Jaz oblam. — Je dejal pri drugi priliki imenovani častiti meščan. — Jaz tudi! Star ljubljčan.

Ij Mladine šoli! Večkrat čujemo tožbe, kako danes znanje po naših šolah peša. Svoj čas so na ljubljanskih šolah nastavliali najboljše moči, danes ni več tako. Mladino obkledajo z vsakovrstno navlako; zraven pa šport in zabava vse, kar je prav. Dvomimo, če je v propeh šolstvu in učnemu napredku, ako se uradno potom okrožnice vabijo šolski učenci in učenke skoraj obenem na štir prireditve. Tako smo izvedeli, da so vprav te dni došla vabila: 1. na mladinski glasbeni koncert; 2. za gledališče (dijaška predstava); 3. za neko šolsko predstavo v prid Podmladku; 4. za simfonični koncert (glavna skušnja), namenjen mladini. Eni sem, eni tja —! Kdo se bo potem še učil in pripravil za šolo?

Ij Za cerkveni koncert v stolnici 23. marca se vstopnice dobivajo v Jugoslovanski knjižarni. Sedeži so po 15, 12, 10 in 8 dinarjev; stojišča po 5, za dijake po 3 dinarje.

Ij Za dr. Cerinovo simfonični koncert se že vstopnice tudi danes v nedeljo v trafiki Šteuburgova ul. 1. — Priprave za koncert so izvršene, kapelnik dr. Cerin je bil te dni večkrat v Mariboru, da je za mariborsko godbo program našel. — Gotovi elementi so hoteli ta koncert — edini simfonični v tej sezoni — z vsjo silo preprečiti, dr. Cerin je premagal vse ovire. Zalostno pa je, da se dajo sicer resni moške terorizirati po hudobnih demagoških spletkarjih. Občinstvo pa naj pokaže tem, da napolni dvorano do zadnjega kotička, da zna ceniti idealno kulturno delo muzike Dravske divizije in njenega vodje dr. Cerina.

Ij V »Ljudske knjižnice« Prosvetne zveze Miklošičeva c. 7 se more vpisati vsakdo, ki se izkaže s kakim potrdilom o istovetnosti. Knjižnica posluje vsak delavnik dopoldne od 9-12, pop. od 2-6, ob ponedeljkih in petkih od 2-7. Izbira knjig v slovenskem, hrvaškem in nemškem oddelku je velika.

Ij 300 Din za šišensko cerkev je darovala imenovana hvaležna družina mesto cvetja za grob predobremu duhovnemu voditelju P. Placidu.

Ij Tombola. Dne 10. aprila t. l. priredi Društvo nižjih poštinih uslužbencev II. veliko tombolo na Kongresnem trgu ob 3. uri popoldne. Dobili se bodo dragoceni dobitki. — Odbor.

Ij Umrli so v Ljubljani: Emilija Mastak, delavčeva hči, dve leti. — Marija Falout, vdova poštnega poduradnika, 63 let. — Marjan Dolmovič, sin železniškega uslužbenca, 4 mesece. — Frančiška Frajle, posestnikova hči, 24 let. — Stanko Makovec, sin gozdar, delavca, 3 dni. — Marija Rozman, žena operar, delavca, 39 let. — Anton Slapar, delavec, 8 let. — Marija Orehek, učiteljica, 67 let. — Andrej Tomažič, trgovec 30 let. — Frančiška Godina, zasebnica, 72 let. — Marija Komatar, posestnikova žena, 35 let. — Marijana Sramel, žena sklad. mojstra, 43 let. — Konstanca Huterlechner, vdova vladnega tajnika, 73 let. — Konstantin Glazowsky, salezijanski redovnik, 62 let.

Ij Sobotni ljubljanski trg. Naš trg se dan za dnem bolj pomladansko oživlja in vidi se, da smo že prebili najhujšo dobo zimske suše na trgu. Res je, da beleži pomladanska novina na trgu še vedno visoke cene, toda množina blaga te umetne cene vedno bolj pobija. Krompirja, fižola, čebule, jajc in kuretine je bilo na trgu v izobilju. Tudi sadja, posebno jabolk, je še vedno dosti in drže dobro stalno ceno. Tudi ovoženega blaga imamo na trgu vedno več. Dobe se razne solate, karfijole in artičoke, špičata in druga zgodnja zelenjava. Na cvetličnem trgu pa se pojavlja spomlad z različnim pomladanskim zelenjem in cvetjem, po katerem ljubljanci prav pridno posegajo.

Ij Nepojasnjen detomer. Dne 20. februarja letos smo poročali, da je videl nekdo s Karlovskega mosta, da plava po Grubarjevem kanalu sredi valovja otroče truplo. Že takrat so poskušali mladega utopljenčka potegniti iz vode, kar pa se ni posredilo, ker je truplo na bližnjem ovinku izginilo v silnih vrtincih. Pred par dnevi pa so potegnili iz Ljubljane pri papirnici v Vevčah novorojenčka, ki je bil, kakor kažejo vsi znaki, živ rojen in zdrav. — Oblasti so uvedle ponovno preiskavo.

Ij Hud konj. Pred vhodom v neko barako v Sp. Šiški je pustil posestnik Martin Školec v Prapeč svojega konja in je šel h kosilu. Mimo je prišel stavbni delovodja Matija Marjek iz Sp. Šiške in šel popolnoma mirno mimo konja. Ta pa ga je pograbil za levo roko in ga treščil ob tla. Kakšne poškodbe je mož dobil, še ni ugotovljeno, gotovo pa je, da bo imel neprevidni školec, ki je gotovo poznal slabo lastnost svojega konja, precej sitnosti, ker

ga je pustil brez nadzorstva na takem nepriaznem prostoru.

Ij Nakup sumljivega blaga. Že večkrat smo opozarjali občinstvo, naj ne kupuje sumljivega blaga. Kupel takega blaga z ozirom na mali razloček v ceni silno veliko riskirajo. Tako je predvčerajšnjem zalotila policija nekega tujca, ki je prodajal v baraki »Sočac« v Sp. Šiški staro ponošeno obleko in pa različno moško in žensko perilo. Ker možakar ni mogel dokazati, odkod ima blago, ga je stražnik aretiral. Mož se je končno izdal za branjevca Foga Repiča, doma iz Poreča v Istri. Ker pa ni imel zadostnih izkazov o sebi in o dobavi blaga ga je stražnik odpeljal proti stražnici. Med potjo pa je aretiranec vrgel po cesti cel nahrbtnik raznega blaga in je pobegnil. Preiskava je ugotovila, da je bilo to blago ukradeno in da je mož prodal razno blago sedmim domačinom, katerim so blago odvzele oblasti, denar pa jim je odnesel pobegli tat. Poleg škode pa bodo imeli kupci še opravka s sodiščem.

Ij Sumljivi vasevalci! Že pred dnevi je začutil trgovec Hugo Skale na Privozu 17 sumljiv ropot pod oknom in na oknu. Naenkrat je posvetil skozi okno močan žarek električne žepne svetilke in mož je razločil pod oknom sence treh moških. Seveda jih je bilo nemogoče spoznati. Ko je mož zaklical, kaj hočejo, je začul smeh in klic: »Punce iščemo!« naker so vsi trije ponočnjaki izginili v temi. Drugi dan pa so opazili na oknu, da je bila odtrgana železna mreža, kar znači, da so bili tudi tu na delu predrzni vlomilci, ki pa so bili k sreči prepečeni. Skale je imel v kuhinji obešeno zimsko suktnjo, v kateri je bila precejšnja vsota denarja.

Ij Severni kleparji. Na Hranilnični cesti je naletel kleparski pomočnik Derganc na dva svoja tovariša in sicer kleparskega pomočnika Jožeta Blatnika in vajenca Vladimirja Črnigoj. Ni še znano, ali so se ti ljudje že prej poznali in če so imeli med sabo kak oseben obračun; res pa je, da je Derganc tovariša napadel in jih je, ker se nista nadejala napada, pošeno nabiti. Oba sta dobila precejšne bunke in poškodbe in se bo zadeva obojestransko poravnala pred sodiščem.

Ij Tatvina na glavnem kolodvoru. Marija Mihečičeva, iz ljubljanske okolice, je naznanila, da so ji ukradli neznani žeparji na glavnem kolodvoru, brčkone pri blagajni, iz ročne denarice dva bankovca po 100 francoskih frankov in zlat ploščat poročni prstan. Tatvino je opazila oškodovanka šele v vozu in se je uzmovila takrat že gotovo odpeljal neznanokam iz Ljubljane, da vnovič svoj rop.

Naznanjam vsem cenj. gostom, da

Imam kavarno ob 5. uri odprto

Na izbiro se dobijo vsa jutranja gorika in mrzla okrepčila. Tožijo se pristna dolenska in štajerska VINA. Poleg tega nudim cenj. gostom lep vrt in prostor za balinanje. Potrežba točna, cene solidne. Priporočam se — **MARIJA ZGONC**, kavarna — Cesta v Rožno dolino. 1607

Prosvetna zveza.

Tržič. »Prosvetni večer« v ponedeljek 16. marca odpade. — Telovadni odsek »Orlov« priredi na praznik sv. Jožefa 19. marca v prostorih »Našega doma« svoj družabni večer, ki bo združen tudi s telovadnim nastopom orlovskega in orliškega odseka. Pri prireditvi sodeluje sal. orkester. Prijatelji orlovske misli iskreno vabljeni!

Ljudski oder v Radovljici vprizori pasijonsko predstavo dne 15. marca ob pol 3. zvečer, dne 22., 25., 29. marca in 5. aprila ob pol 4. popoldne. Vstopnice za prvo predstavo so razprodane. Okoličanom nujno svetujemo, da si nabavite karte za naslednje predstave še med tednom v predprodaji pri Kmetijski zadruzi ali pa s pisnimenim naročilom pri Kat. prosvetnem društvu v Radovljici.

Izobraževalno društvo na Črnučah vprizori v nedeljo dne 15. marca t. l. ob 3. popoldne v »Društvenem domu« Nušičevo komedijo »Sumljiva oseba«. (Gostovanje ljubljanskih študentov). Vsi, posebno ljubljanski gostje, vljudno vabljeni.

Cerkveni vestnik.

e Verske govore za moške ima g. vseuč. prof. dr. Gregor Rozman v kapeli pri sv. Jožefu od 20.—25. marca ob pol 8. zvečer. Začetek v petek 20. marca ob pol 8. zvečer. Sklep na praznik Mar. oznanjenja ob pol 8. zvečer. Govori so izključno za moše in mladeniče, in sicer v kapeli (ne v cerkvi) pri sv. Jožefu.

e Tridnevniča na čast sv. Jožefu v cerkvi sv. Jožefa se obhaja v ponedeljek, torek in sredo pred praznikom. Zjutraj je ob pol 7. sv. maša z blagoslovom, zvečer ob pol 7. govor in blagoslov.

e Duhovne vaje za mladeniče se prično danes zvečer ob 7. uri v Alojzijeviski kapeli na Poljanski cesti.

Dijaški vestnik.

d Pogreba f. g. kaplana Avgušтина Severja naj se udeleži ljubljansko katoliško dijaštvo in s tem zahvali ranjkemu, ki je bil še nedavno idealen borec našega pokreta. — Slovenska dijaška zveza.

d Kat. akad. društvo »Danlec« v Ljubljani priredi v torek, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v Akademskem domu diskusijski večer. Predava g. dr. Guido Rant o temi: »Akade-

mik in cerkev«. Udeležba je za člane obvezna, tovariši bratskih društev in gg. starešine iskreno vabljeni.

Orlovski vestnik.

Šmarlac pri Litiji. Tukajšnji orlovski odsek priredi na praznik sv. Jožefa ob pol treh popoldne telovadno akademijo. Spored obsega 6 telovadnih točk, deklamacije in živo sliko »Kralj Matjaž«, ki zaključí akademijo. Pridite pogledati — Bog živ!

Orlovski odsek v Sori priredi na praznik sv. Jožefa ob 3. popoldne v Društvenem domu v Sori telovadno akademijo z raznovrstnim sporedom.

Naznanila.

Rokodelski dom. Pevski zbor ima danes ob 11. uri vajo, katere naj se vsi gg. pevci zanesljivo udeleže. — Jutri odpade običajno predavanje radi verskih govorov, ki bodo v Alojzijeviski kapeli, Poljanska cesta št. 4, in sicer danes ob 7. uri zvečer, v ponedeljek, torek in sredo ob 8. uri zvečer. Sklep bo na praznik sv. Jožefa ob 7. uri zjutraj s skupnim sv. obhajilom v križanski cerkvi.

Šentpeterska prosvetna društvo priredi v ponedeljek 16. t. m. ob 8. zvečer v svojih prostorih v Zupnijski ulici 1 predavanje. Predava L. Puhar, oficijal zdravstvenega odseka o alkoholu in njegovih zlih posledicah. Izvajanja bodo pojasnjevale skioptične slike. — K udeležbi vabi člane in prijatelje društva — odbor.

V stolni prosveti predava v ponedeljek zvečer ob 8. v Križankah g. Rainer Erklavec o »Pomenu knjige v človeškem življenju«.

Frančiškanska prosveta priredi danes, 15. marca ob pol 8. zvečer v dvorani Rokodelskega doma »Meškov večer«. Člani in prijatelji društva vljudno vabljeni.

Po svetu.

VELIKANSE ČASOPISNI STROJ.

Za neko časopisno tiskarno na Norveškem so napravili na Nemškem velikanski stroj, ki biska lahko 24 pol oziroma 96 strani naenkrat. Ko so ga zagnali, so videli, da se zavrtijo njeni šesteri cilindri 18.000 krat na uro, tako da se lahko natisne na uro 126.000 metrov papirja, torej 126 kilometrov, več kot od Ljubljane do Zagreba. Stroj je dolg 21 m, širok 4,20 m, visok 7 m. Papir je potisnjen na obeh straneh (če treba, tudi v dveh barvah), stroj ga zreže, dvakrat zgane, uredi, sešteje in pošlje popolnoma gotove v prostore, kjer jih razpošiljajo. Goniijo ga pa trije električni motorji, ki imajo skupaj 240 konjskih sil. Zraven je pa še cela vrsta pomožnih motorjev ki dovažajo stroja papir, barve itd. Tehta pa 150 ton = 150.000 kilogramov; to je teža, ki jo prepelje deset dvojnih železniskih voz. Dve nadstropji visoko poslojje, seveda brez stropa vmes, je bilo potrebno, da je šel stroj noter. Podlago tvori klet, koje tla so ojačili z betonom. Šest delov stroja uporabljajo lahko vsakega zase ali pa poljubno združene. Stroj natiska lahko na uro 200.000 izvodov na 8 straneh ali 50.000 na 32 straneh itd. Če se tiska več kot 32 strani obenem, mora stroj malo bolj počasi teči. Napravili so ga v bavarskem mestu Würzburgu, izumitelj in graditelj je rojen Würzburčan.

sv Masarykov zavod za ljudsko izobrazbo. Povodom Masarykove 75letnice je zboroval v češkoslovaškem prosvetnem ministertvu v Pragi stalni odbor zavoda za ljudsko izobrazbo, ki se je ustanovil na pobudo predsednika republike dr. Masaryka. Masaryk je zavodu naklonil iz narodnega zaklada 4 milijone Kč, prosvetno ministertvo pa mu je sedaj dalo na razpolgo 100.000 Kč. Vse delo na ljudsko prosvetnem polju se še bolj centralizira. Novi zavod se bo v spomin 75 letnice predsednika republike imenoval Masarykov zavod za ljudsko vzgojo.

— Zločin fašistovskega milijarnerja. Dne 11. t. m. je fašistovski železniški milijarner Bernard Capobianco, član rimske legije, na vlaku posilil 24 letno Nemko Elizabeto Jung, kateri je bil preje »iz uljudnosti« nakazal poseben odelek v I. razredu. Capobianca so zaprli.

sv Poletni čas na Angleškem — stalna ustanova. V angleškem parlamentu so sklenili, naj postane začasna uvedba poletnega časa stalna ustanova. Poletni čas bo trajal od prve nedelje meseca aprila do prve nedelje meseca oktobra.

sv Železo in premog v Mongoliji. Odkar so Rusi zasedli mongolsko glavno mesto Urgo, so se začeli zanimati tudi za njene prirodne zaklade. Pravijo, da so tamkajšnji rudniki bogatejši kakor sibirski. Poleg železa in premoga so dobili tudi baker in zlato.

sv Platina v Južni Afriki. Poročali smo že o novih najdiščih platine v Južni Afriki. Upanje v zadovoljiv prvotil je vsak dan večje, družbe, ki kopljejo, dobivajo velike akcijske naložbe. Zdi se, da so najdišča bogatejša kakor uralska.

sv Hinduj in mohamedanci. Boj med tema dvema indijskima strankama je vedno hujši. Aposto Gandhi se posvetuje venomer in hodi od kraja do kraja, da bi dobil temelj za sporazum. Sedaj izjavlja, da je sporazum nemogoč. V lastni stranki mu pa že tudi pristajali rastejo čez glavo.

sv Alkohol v Ameriki. Najhujši nasprotnik alkohola je Emery Buckner, prvi državni

telji društva vljudno vabljeni. V torek, 17. 3. skioptično predavanje protialkoholne vsebine. Vstop prost. Prosvoljni darovi se sprejemajo.

Ljudska visoka šola v Ljubljani. V nedeljo, dne 15. t. m. ni predavanja, ker je g. predavatelj obolel.

Družba sv. Elizabete bo imela letošnji občni zbor na praznik sv. Jožefa (19. marca) ob 4. popoldne v Marijanišću. Pred občnim zborom ob pol 4. bodo v kapeli litanije z blagoslovom. Članice, dobrotniki in prijatelji družbe se iskreno vabijo, da se udeleže cerkvene slavnosti in zboru v kar največjem številu. Pridite gotovo!

Šiskarji! V ponedeljek zvečer ob pol 8. predava g. prof. Dolence v samostanski dvorani v Belgradu. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi v četrtek 19. t. m. zvečer ob osmih v separirani sobi restavracije »Zvezda« družabni večer v čast gg. zdravnikom, ki posetijo redni občni zbor zdravniške zbornice za Slovenijo. Vabimo tem potom vse gg. zdravnike z obitelji in z dežele in mesta, da se odzovejo našemu vabilu. — Odbor.

Pogrebno društvo bratovščine sv. Jožefa ima svoj letni občni zbor dne 19. marca na praznik sv. Jožefa ob petih popoldne v hiši na Kongresnem trgu šte 2. Vsi člani se vabijo, da se po smislu pravil zborovanja polnoštevilno udeleže. — Odbor.

Jugoslovansko društvo za proučevanje angleškega jezika v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor dne 1. aprila t. l. ob 6. uri zvečer v prostorih L. drž. gimnazije v Tomarjovi ulici. Ker se bo poleg običajnega dnevnega reda obravnavalo tudi o spremembi pravil, je udeležba za vse člane obvezna. Prijatelji društva so vljudno vabljeni.

pravdnik v Newyorku. Osebnost je posetil nekatere »mokre« restavracije in jih je dal sedaj 14 zapreti, in to v najuglednejšem delu mesta. Zapretil je pa še 2000 drugim, da jih bo zaprl, če bodo še dalje točili alkohol. Hoče, da bodi Newyork najbolj suho mesto Unije. Prvi učinek njegovih odredb je ta, da so tihotapci cene alkohola podvojili.

sv Ureditev cestnega prometa. V Los Angeles so ga tako uredili: Če hoče pešec tam, kjer ni stražnika, čez cesto, dvigne roko in vsi vozovi in avtomobili se morajo ustaviti. A za to so določene samo posebne točke. Kdor dela proti cestnemu redu, plača 50 dolarjev.

sv Kako rešujejo d. ugle stanovaško vprašanje. V mestu Koeslinu na Nemškem je napravil magistrat od L. 1919. do L. 1924. vsega skupaj 77 stanovanj z eno ali dvema sobama, 31 stanovanj z dvema ali tremi sobami, 95 s tremi ali štirimi sobami ter 52 stanovanj s štirimi ali petimi sobami. Vrhutega je napravil 250 stanovanj za silo ter v denarno podporo omogočil nadaljnjih 250 malih stanovanj. Zasebno stavbno gibanje je bilo omogočeno s tem, da je mestna občina kupila več sveta, ga parcelirala ter prodajala zasebnim podjetnikom pod najuglednejšimi pogoji. Obenem jim je obljubila, da jim preskrbi kanalizacijo, električno razsvetljavo in vodovod. Na ta način se pa tudi vobče zasebno stavbno gibanje oživlja, kar je vsekako tudi velikega pomena. Pač posnemanja vredno!

sv Največji observatorij na svetu. Zgradili ga bodo na gori Salève pri Zenevi. Pri gradbi delujejo zlasti ameriški znanstveniki, ki imajo v tej stroki največ skusenj. Astronoma Ritchey in Bauer montirata stroje, ki bodo največji na svetu in ki jih bodo uporabljali tudi za potrditev Einsteinove teorije.

sv Hotel na prelazu Velikega sv. Bernarda. Čez Veliki sv. Bernard, 2472 m, gre cesta iz Italije v Švice. Na vrhu je samostan, ki tujce brezplačno oskrbuje in prenočuje. V samostanu je kapelica z nabiralnikom, kamor vržeš denar, ki si ga po tvojem mnenju za oskrbo dolžan. Tako je tudi na drugih takih gorskih prehodih. Ljudje so pa grdi in zlorabljajo gostoljubnost menihov. Le malo denarja se nabere v nabiralniku. Zato so menihi sedaj stari običaj opustili in so se dogovorili s šestimi švicarskimi hotelirji, da bodo zgradili poleg samostana hotel. Tako je in Alpaui zopet ena idila manj.

sv Trgovina z novorojenčki. V mestu Los Angeles v Ameriki so aretirali strežnjako, ki je kupčevala z novorojenčki, izročenimi ji v oskrbo Otroke je prodajala za 175 do 200 dolarjev. V obrambnem govoru je rekla, da ni trgovala, temveč samo dečke in deklice zamenjevala, kakor so pač stranke hotele.

sv Zvišanje poštnih pristojbin v Italiji. Dne 16. t. m. uveljavijo v Italiji novo poštno tarifo, po kateri se zvišajo vse poštno pristojbine. Za navadno pismo znaša pristojbina poslej 60 cent, namesto dosedanjih 50 cent.

sv Za privatnega docenta na brnski Masarykovi univerzi je imenovan dr. Franjo Kogol; predaval bo o patologiji in terapiji kožnih in spolnih bolezni.

sv Častni doktor češke medicinske fakultete v Pragi je postal Vojtech Hynals, profesor na umetnostni akademiji v Pragi.

sv Petros v Cataniji. Dne 10. t. m. je bil na Siciliji močan petros. V Nicosiji, Sperlingu in raznih drugih krajih je bilo pošedovanih mnogo hiš in cerkva; več oseb je bilo ranjenih.

Gospodarstvo.

Rudarska produkcija Slovenije v januarju 1925.

V Sloveniji se je nakopalo v teku meseca januarja 1925 191.324 ton premoga, kar je rekordna višina, o čemer pričajo sledeči podatki:

povprečno	1913	138.071 ton
januar	1923	156.078 ton
januar	1924	182.931 ton
december	1924	166.111 ton
januar	1925	191.324 ton

Produkcija v januarju telos je daleč presegla predvojno višino.

Od celokupne produkcije in od zaloge z dne 31. decembra 1924, ki je znašala 39.814 ton, se je oddalo v januarju 1925: železnicam 91.994 ton, brodarstvu 1172 ton, industriji 52.158 ton, ostalim strankam 18.553 ton, izvozilo se je 12.680 ton, rudniki so sami porabili 16.162 ton, skupaj torej 192.718 ton, tako da je ostalo na zalogi koncem meseca januarja 1925 38.418 ton.

V premožovnikih je bilo v januarju povprečno zaposlenih 12.705 oseb napram 12.568 v decembru lani.

Produkcija svinčene rude je znašala v mesecu januarju letos: 862 ton. Pri kopanju svinčene rude je bilo letos zaposlenih 1269 delavcev. Od tega odpade na litijski rudnik 19 ton produkcije in 18 delavcev, na Mežico pa 843 ton s 1251 delavci.

Iztopilo se je v svinčarni v Zerjavu z 229 delavci meseca januarja letos 534 ton svinca, v topilnici v Litiji s 106 delavci 359 ton.

Zalog svinčene rude je bilo 31. januarja letos 502 toni, cinkove rude 157 ton, molibdenove rude 8 ton, svinca 628 ton, cinka 313 ton ter modre galice 3600 kg.

Tržno poročilo.

Ljubljana, dne 13. marca 1925.

Le a. Splošno je opaziti, da se je zanimanje zadnjih tednov za nakup raznih vrst mehkega lesa precej pogojevalo, to pa predvsem radi tega, ker so italijanski uvozniki zaenkrat svoje potrebe krili, nočejo pa držati velikih zalog, kar je vsled pomanjkanja likvidnih sredstev umljivo. Plačevanja se slejkoprej zelo zavlačujejo, kar zelo ovira uspešni razmah trgovine, ki se ne more tako uveljaviti, kakor bi bilo želeti z ozirom na to, da je stavbeno gibanje še dokaj živahno. Italijanski uvozniki poleg tega upajo, da bodo cene v kratkem zmernejše, ker mislijo, da bo producentom v Avstriji vsled zadnjega snega omogočeno preskrbeti si precejšnjo količino okroglega lesa in na ta način dopolniti že celo pičila skladišča. Če je ta domneva upravičena ali ne, se zaenkrat ne da kontrolirati, vendar je pa gotovo, da se bo produkcija tekom letošnjega leta v vseh izvoznih državah zelo zmanjšala in računajo, da bo znašal izpad v vseh proizvodnih deželah okrog 4 milijone kub. m napram prejšnjemu letu. Vsled tega se bodo cene okroglega lesu v Avstriji, ako bo povpraševanje za stavbeni material potrajalo v tej meri kakor sedaj naprej, še dvignile in s tem morajo porasti zopet cene rezanemu lesu. Naš izvoz je zadnje čase skorajda popolnoma zastal v glavnem radi tega, ker ni mogoče producentom nabaviti si po količaki ugodni ceni potrebnega okroglega lesa. Napravil se je korak naprej v tem, da je znizana železniška tovarnina za izvoz do in od Sušaka preko Karlovca za 30 odstotkov, vendar pride to v prid le malemu okolišju, ker je večji del Slovenije kljub temu znizanju slejkoprej navezan na izvoz preko Postojne. Zadnje čase smo čitali, da je upati, da pride v kratkem času tudi do 30 odstotkov znizanja za izvoz lesa preko Postojne, kar naj bi se uvedlo v najkrajšem času, ker mora drugače izvoz popolnoma zastati. Priti mora tudi enkrat do znizanja obrestne mere, kar bi vplivalo seveda v toliko, da bi se morale znizati cene surovini. V Franciji, posebno v njenem južnem delu je zavladala precej živahna stavbena delavnost in je povpraševanje po raznih vrstah stavbenega lesa zelo veliko, vendar pa so cene za nas preizkve ter krije v zadnjem času potrebe ondotnega trga po večini Romunija. Z vsemi silami se pa trudi Rusija, da bi se uveljavila v uvoznih deželah Sredozemskega morja in je bil zadnje dni ustanovljen v Rimu poseben centralni prodajni urad ruskih lestnih trustov. Slejkoprej moramo naglašati, da je treba naši lesni industriji čimprej pomagati na ta način, da se uvedejo direktne tarife ter uveljavi čimprej jadranski tarif. Zadnje dni smo že čuli o raznih polomih in je zadnja ura, da vlada vpošteva težek položaj lesne industrije in trgovine ter ji nudi čim najhitreje potrebno pomoč. Na domačem trgu se stavbena delavnost vsled zadnjega neugodnega vremena še ni pričela in je radi tega povpraševanje slejkoprej minimalno.

g Cene živine, telet in prašičev dne 14. marca 1925 v Ljubljani. Voli rejeni, za kg žive teže 10 do 11 Din; voli rejeni 9.50—10; voli za vprego in rejo po sposobnosti 8.75—9.50; krave rejene 7.25—8; krave klobasarice 5.50 do 6; teleta težja, debela 13.75—14.75, teleta rejena 12.50—13; teleta zaklana, po kakovosti 17—18.50; prašiči šepharji 16—17; prašiči peršutarji 14—15; prašiči peršutarji, lahki 12 do 13; prašiči zaklani, po kakovosti 17—18.50; banški šepharji 18.75—19.50. Cene govodi so

zopet nekoliko nazadovale. Le pitno blago je obdržalo cene prejšnjega tedna. Teleta so istotako nekoliko cenejši. Prašiči pa so obdržali ceno prejšnjega tedna. Pričakovati je, da se bodo cene sedaj vsaj začasno utrdile in ni pričakovati v cenah bistvenih sprememb.

g Sejmsko poročilo iz Maribora. Prignalo se je: 12 konjev, 6 bikov, 175 volov, 313 krav in 11 telet, skupaj 517 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 10. marca 1925 so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže od 10.25 do 11.25 Din, poldebili voli 9 do 10 Din, plemenski voli 6 do 8 Din, biki za klanje 6.75 do 7.75 Din klavne krave debele 8.50 do 10, plemenske krave 6 do 7.50 dinarjev, krave za klobasarje 5 do 6 Din, mlada živina 7 do 9.50 Din, teleta 12.75. Prodalo se je 120 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg 20 Din, volovsko meso II. vrste 1 kg 16—17.50 Din. Meso od bikov, krav in telic 1 kg 15 Din. Telečje meso I. vrste 20—22.50 Din. Telečje meso II. vrste 1 kg 17.50 Din. Svinjako meso sveže 1 kg 15 do 30 Din.

g Odkod smo uvažali v zadnjem četrtletju lanskega leta? Po carinski statistiki smo uvozili, kakor smo že poročali, v zadnjem četrtletju lanskega leta blaga skupno za 2226 milijonov dinarjev. Uvozili pa smo: iz Italije za 453.4 milijona dinarjev, iz Avstrije za 422.7 milijona dinarjev, iz Češkoslovaške za 389.8 milijona dinarjev, iz Anglije za 250.8 milijona dinarjev, iz Nemčije za 185.3 milijona dinarjev.

g Potrđilo o izvoru blaga za prekmorske pošiljateljce. Pri uvozu blaga iz prekmorskih držav so zahtevale dosedaj carinarnice, da morajo biti potrđila o izvoru, izdana od trgovske zbornice v mestu, kjer se je blago izkrcalo overovljena od uprave javnih skladišč ali od carinarnice dotične luke. Z navedbo generalne direktije carin pa je določeno, da morajo imeti od 21. marca naprej taka potrđila (certifikati za kavo, čaj in riž) poleg tega overovljenja še potrđilo konzula izvozne države, da je kava, čaj ali riž resnično proizvod države, ki je zastopca. Da se stranke izognejo poznejšim pritvžbam in nepotrebnim stroškom, opozarja trgovska in obrtniška zbornica vse zainteresirane, da si pravčasno preskrbijo predpisana potrđila. Po tem predpisu si bo treba n. pr. za kavo, ki prihaja iz Ceylona preskrbeti potrđilo pri angleškem konzulatu v Trstu.

g O umetnih gnojilih. Glede tega smo prejeli sledeče pojasnilo: V vašem cenjenem listu št. 55 od 8. marca t. l. je uvrščen na strani 6 v gospodarstvem delu pod naslovom »Umetna gnojila« članek, v katerem navedbe niso povsem točne. Očitvidno pisec omenjenega članka ni natančno poučen o proizvodnih razmerah superfosfata. Pripomniti je treba, da je najstarejša in ne najmanjša tovarna superfosfata na ozemlju naše kraljevine Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku, katere že čez 30 let izdeluje superfosfat. Ko je ona začela z izdelovanjem tega umetnega gnojila — in lahko rečemo umet. gnojil sploh — ga v naših krajih niso poznali. Šele z raznimi poučnimi predavanji, ki jih je po velikem delu povzročila tovarna v Hrastniku, in z drugo propagando se je polagoma ustvarilo zanimanje za umetno gnojenje. Tako je hrastniška tovarna od začetka pa do predvojnih let izvažala precejšnje množine superfosfata v Italijo, ker v naših krajih ni bilo dovolj odjema. Zraven Danice in tovarne v Hrastniku je pa še tudi tovarna Zorka v Subotici, imamo torej v naši državi tri tovarne superfosfata, od katerih je vsaka posebej v stanju, da krije potrebo naše države po tem gnojilu. O kaki dosedajni odvisnosti od inozemstva torej ne more biti govora. V uvodno omenjenem članku se priporoča superfosfat firme »Danica« d. d., kot edini domači proizvod, kar pa nikakor ni v skladu s ponudbami te družbe. Ona namreč ponuja superfosfat franko Postojna, torej iz Italije, za kar so dokazi na razpolago. Tvrdba Danica poseduje v Italiji eno tovarno superfosfata, prodaja torej italijansko blago in odvaja tako naš denar v Italijo.

Borze.

Dne 14. marca 1925.

DENAR.

Zagreb. V prostem prometu notirajo: Italija 2.54—2.5450 (2.51—2.54), London 298 do 298.50 (296.20—299.20), Newyork 62.15—62.25 (61.67—62.67), Pariz 3.2250 (3.2050), Praga 1.85375 (1.8370—1.8670), Dunaj 8.60 (8.625 do 8.885), Curih 12—12.0250 (11.95—12.05).

Curih. Belgrad 8.35 (8.35), Italija 21.08 (21.02), London 24.81 (24.82), Newyork 518.50 (518.60), Pariz 26.72 (26.62), Praga 15.40 (15.40), Dunaj 0.0073 (0.007350).

Praga. Devize: Lira 137.25, Zagreb 54.375, Pariz 174.50, London 161.80, Newyork 33.60.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Dunaj. Alpine 392.000, Greinitz 138.000, Kranjska industrijska družba 450.000, Trboveljska družba 484.000, Hrvatska eskomptna banka 140.000, Leykam 144.500, Jugoslovska banka 127.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 73.000, Avstrijske tvornice za dušik 175.000, Gutmann 600.000, Slavonija 70.000.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica 445, kuruza 175, marec-april 190, april-maj 195-200, maj-junij 210. Pošiljatelj nestalen.

Prosveta.

pr Dr. James Evans, Krek, Izbrani spisi III. zvezek: Socializem (iz l. 1901). Delo, razprodano že več let, je po zaslugi društva »Dr. J. E. Krek« izšlo zopet v novi nespremenjeni izdaji. Vsak izobraženec in tudi manj izšolan bravec, ki hoče razumeti naš sedanji čas, mora poznati zgodovino, razvoj socializma. Zato nam je knjiga potrebna kot vsakdanji kruh. Obširno oceno priobčimo v kratkem. Cena knjigi je 80 Din. Naroča se v Jugoslovske knjigarni v Ljubljani.

pr Orkestralno društvo Glasbene Matice priredi dne 2. aprila svoj simfonični koncert, na katerem izvaja po 1 Haendlovo, Debussyjevo in Beethovno skladbo. — Dne 6. aprila pa se vrši dobrodelni koncert na korist Dečjega in materinskega doma. Spored obeh koncertov, ki se vršita v Unionški dvorani, objavimo prihodnje dni. Društva prosimo, da se na ta dva datuma ozirajo.

pr Dr. Jože Jeraj: Narodni prerod. Prosvetna knjižnica, I. zvezek. Založila in izdala Prosvetna zveza v Mariboru. Cena 12 Din, po pošti 13 Din. — Centrala prosvetnih in izobraževalnih društev, Prosvetna zveza v Mariboru, so je lotila večjega smotnega dela na polju ljudske in splošne narodne izobrazbe. Pričela je izdajati lastno Prosvetno knjižnico, katere I. zvezek je že pred nami. Jasen nam je takoj ves program, ki ga hoče izpolnjevati Prosvetna knjižnica, ako pogledamo samo kazalo izšlega I. zvezka: narodni prerod slovenskega naroda na podlagi zdrave slovenske preteklosti in bitnosti, ki je ljubezen do domače grude, čuvanje družino, katoliška vera, uveljavljanje prave stanovske izobrazbe, gojitev narodne umetnosti in obrti, slovenskega jezika. Dvajset poglavij nove dr. Jerajeve knjige znači obenem ves kulturni in prosvetni program založnice Prosvetne zveze, ki hoče dati ljudstvu res pravo ljudsko izobrazbo. Propadanje novodobne družine, obnovitev družine, ljudska izobrazba, društveno življenje in družina, stanovska delavska izobrazba, stanovska kmečka izobrazba, domovinska občina, narodna umetnost in obrt, ljudska šola, narod, slovenski jezik in ljudska država, o vsakem teh vprašanj ima knjiga posebno razpravo. In sicer z docela novimi, a obenem edino pravilnimi vidiki, ako hočemo, da bo naš slovenski narod napredoval in se vzdrljal. Pozabiti še ne smemo, da je založnica poskrbela za lepo zunanjo obliko knjige, ki sicer še ni povsem zadovoljiva — to pa je tehnična zadeva tiskarne — a vendar znači napredek. Naslovno stran in vinjeto na zadnji strani je narisal slikar profesor A. Gvajc, reprodukcija vsled slabe kakovosti papirja seve ni uspeła, a vemo, da bo to pri naslednjih izdajah gotovo boljše. — Prosvetna knjižnica je namenjena predvsem odborom in članom izobraževalnih in prosvetnih društev, izšli I. zvezek pa je prirejen še kakor nalašč za mesečna društvena predavanja. Dobi se pri Prosvetni zvezi v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6, I. nadst., kakor v vseh večjih knjigarnah.

pr »Naš panje«. Opis in praktičen navod, kako naj čebelarimo v njem. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil A. Znidaršič, velečebelar v Ilir. Bistrici. Samozaložba. Cena trdo vezani knjigi 40 Din, s poštnino 42 Din, za inozemstvo franko 44 Din. Naroča se pri M. Humeč, Ljubljana, Langusova ul. 21. — Naš čebelarški prvak in neumorni propagator modernega čebelarstva g. A. Znidaršič nam je zbral v tej knjigi vse svoje izkušnje, ki si jih je pridobil v svojem obširnem čebelarstvu tekom zadnjih 20 let. Tvarino obravnava popolnoma s praktičnega stališča modernega čebelarja, ki mu čebelarstvo ni šport in zabava, ampak resno opravilo in važna kmetijska panoga. S panjem, ki ga je sestavil pred 20 leti in ki ga je vpeljal med naše napredne čebelarje, je dosegel on in vsi, ki so ga posnemali, nepričakovane uspehe. Knjiga, ki obsega 12 poglavij na 135 straneh, obravnava prav natančno sestavo AŽ panja, razne izboljšave in izpopolnitve, orodje, ki je potrebno v čebelarstvu, vsa čebelarška opravila od rane pomladi do pozne jeseni. V posebnem poglavju obravnava važnost, potrebo in način vzgoje plemenskih matic. Posebno praktično je dalje opisano, kako jemljemo med, kako ga čistimo, shranjujemo in razpečavamo. Zanimivo je obdelano zlasti poglavje o prevajanju čebel v pašo, v katerem vidi pisec edino rešitev našega čebelarstva. Konečno opisuje preseljevanje čebel iz kranjčev v AŽ panj in pridelovanje medu v satju. — Knjiga je pisana v čisti slovenščini. Posebno mora ugajati vsakomur pristno čebelarstvo izražanje, kakršnega so se posluževali naši stari čebelarji, ki so imeli za vsak pojav v čebelnem življenju in za vsako čebelarstvo opravilo svoj pristen slovenski izraz. — Besedilo je pojasnjeno s 107 podobami. Vsem naprednim čebelarjem knjigo toplo priporočamo.

pr Ivan Matičič: »V robstvu«, roman tuje in boli. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1925. Strani 255, 8°. Cena trdo vezani knjigi 46 Din.

pr Maksim Gorkij: »Devet januar«, je črtica, ki slika dogodke 1905. leta v Rusiji, ko je pop Gapon peljal delavstvo pred carske palače in so jih tam sprejete krogiče in kazaške sablje, je izšla te dni. Knjigo krasita tudi dve sliki. Cena je 7.50 Din. Dobiva se v založništvu »Delavsko-kmečke matice« v Ljubljani in po vseh knjigarnah.

pr Viljem Rohrman, Kmečjska gospodarstva, tretja na nove predelane izdaja je izšla. Knjiga je izvrsten pripomoček za izučenje umnega kmetijskega gospodarstva in kot tako uživa znan sloves. Cena kartonirani knjigi je 26 Din in se dobiva pri založnikih Grigar & Leskovšek v Celju in v vseh drugih knjigarnah.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20 svečer.

Nedelja, 15. marca: VDOVA ROŠLINKA. — Izven.

Ponedeljek, 16. marca: Zaprtó.
Torek, 17. marca: ROSMERSHOLM. — Red B.
Sreda, 18. marca: MISEL, premijera. — Red F.
Četrtek, 19. marca: HAMLET. — Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20 svečer.

Nedelja, 15. marca: Ob 15. uri pop.: BOHEME, gostuje Josip Rijavec. Predstava pri znanih cenah. — Izven.

Ponedeljek, 16. marca: Zaprtó.
Torek, 17. marca: BOHEME. — Red E.
Sreda, 18. marca: TRAVIATA. — Red A.
Četrtek, 19. marca: Ob 15. uri pop.: DON JUAN. Predstava pri znanih cenah. — Izven.

Abonente reda B vljudno opozarjamo, da imajo predstavo mesto v ponedeljek, v torek svečer in to na izrecno željo večih abonentov, ki bi se radi udeležili simfoničnega koncerta muzike Dravske divizijske oblasti.

Premijera »Misli«, drame Leonida Andrejeva, bo v ljubljanskem dramskem gledališču v sredo, dne 18. t. m. Sodelujejo dame: Rogozova, Juvanova, Medvedova, Vida, ter gospodje: Skrbinšek, Rogoz, Kralj, Cesar, Jerman, Jan. Režira g. Skrbinšek.

»SEVILJSKI BRIVEC«.

Gospod Popov je s svojo dramatično pevsko silo skoro zatemnil nežni lirični tenor gosta g. Rijavca, ki se zdi, da bi po značaju svojega petja morda bolje uspeval, recimo v Puccinijevih kantilenah, kakor pa v tistem nasekljanem belcantostilu Rossinijevem. Čeprav smo imeli vtis, da se nekako ne more prav razviti s svojimi zmoglostmi, je bil od občinstva iskreno sprejet. Muzikalno in stilsko pristojna klasična kloratura Lovčevovi. Da, to je bil pravi »dolce« Rossini, drugi s Popovom vred so bili presilni zanj ali premladuljanski. Režija je skrbela za igro v stilu italijanske groteskne buffe in tu so Popov, Betetto in Zupan storili svoje. Orkester je s preciznostjo vodil g. Neffat in reči moremo, da je bila za naše razmere predstava nadpovprečna. Samo da bi enkrat že prišli iz teh večnih Traviat in Trubadurjev in Brivec — kam naprej. Kaj pa je pravzaprav zadnje čase z našo opero? Kar ne more z mrtve točke in spočetka so nam obljubovali vendar Wagnerja, Hindemitha, Debussyja, Stravinskoga, sedaj pa vedno samo ta že premlata starina. Kaj je vzrok vsemu temu, jeli so to samo slabe subvencije ali pa odločuje pri repertoarskem programu kak zaseben okus, ki je tako zelo enostranski?

Ljudski oder v Ljubljani.

Ljudski oder v Ljubljani ponovi na splošno željo občinstva tudi letos pasijonske igre. Za občinstvo z dežele so predvsem namenjene nedeljske popoldanske predstave, dočim naj blagovoli ljubljansko občinstvo posetiti večerne predstave. Začetek nedeljskih predstav že ob 3. uri popoldne, da imajo posetniki za domov zvezo z večernimi vlaki. Priporočamo vstopnice naprej naročiti pri tajništvo Ljudskega odra v Ljubljani (Streliška ulica). Na naročila brez denarja se ne bo oziralo. Vstopnice so po 18, 16, 14, 12, 10, 8, 6 in 5 Din. Začetek večernih predstav ob pol 8. uri. Predstave se bodo vršile: Nedelja 29. marca, sobota 4. aprila, nedelja 5. aprila in sredo 8. aprila.

»Klavdija«, drama v treh dejanjih, predvsem primerna za postni čas. Ljudski oder v Ljubljani je prevedel za manjše podeželske odre, kjer ne morejo uprizoriti »Pasijona«, omenjeno igro, ki je smatrati za mali Pasijon. Ta igra se lahko uprizori na vsakem manjšem odru, bodisi glede scenerije, kakor glede kostumov in števila igralcev. (Scenerija: dve različni sobi in vrt; devet igralcev in nekaj stativov.) Kostumi se lahko izposodijo pri Ljudskem odru. Društva in odseki si lahko izposodijo to igro takoj.

Slov. marionetno gledališče

»ATENA« v Mladiki.

Nedelja, 15. t. m. ob pol 8. in ob pol 6.: »Korobne goslic« (Fr. Poci).

Narodno gledališče v Mariboru.

Parmova »Ksenija« in Mascagnijeva »Cavalleria rusticana« na mariborskem odru. Zadnje mesece deluje mariborska opera prav pridno. Ako pa tudi tako lepo napreduje, to je drugo vprašanje. V primeri z »Mignon« pomeni uprizoritev omenjenih dveh oper, ki smo jih ponovno videli v mesecu marcu na

našem odru, akoraj korak nazaj. »Ksenija« nas glasbeno ni zadovoljila. Premasivna pa obenem prekričava instrumentacija duši soliste, ki jih je, orkester topot posebno brezobzirno, večkrat popolnoma zadržal. V glasbi ni zadostne dramatične sile, kakor jo zahteva ta igra, ne pravega logičnega razvoja. Omenim samo predigro pred vitezovim prihodom v samostan. Ta predigra nenaravno zadržuje dejanje in vesa učinek oslabi. V vsej operi je mnogo šundra, pa malo duše. Gdč. Vladimirova (Ksenija) se je potrudila, toda svoje navadne višine ni dosegla ne v pevskem ne v igralskem oziru. Gdč. Lubejeva (Tatjana) zaenkrat ni resnim vlogam kos. Gosp. Živko (Aleksij) je bolj pevec ko igralec. Njegov blagodonec glas pa je navadno ulonil v ropotu premočnega orkestra. G. Janko (Vitez) nas je presenetil s svojim igralsko sigurnim in pevsko dobrim nastopom. V kako zakrpan glasben plašč je odeta »Ksenija«, smo že bolj začutili, ko smo jo primerjali s »Cavallerio rusticano«, ki so jo proizvajali isti večer ko »Ksenija«. Ognjevit glasba, ki se s dejanjem stopnjuje do pretresljive sile, žive barve, ki so se v morju luči prelivala harmonično druga v drugo, spretna režija, odkljujejo to opero. Orkester je igral temperamentno, na mnogih mestih pa premočno. Zbor »Regina coeli« ni bil dovolj izpoljen, posebno zbor v cerkvi se je precej lovil. Dve, tri zboristinjne spadajo veled svojega otročje-neprimernega obnašanja v penzjonat »Mam'selle Nitouche«, ne pa v resno opero. Pri moškem zboru je opaziti lep napredek. Njegove skupine so bile živahne, pa vendar ne pretiravajo, peje je bilo sigurno in sočno. — Santuzzo je podala ga. Mitrovičeva prav dobro. Posebno v skupni igri z g. Darianom je bila neprekosljava. To že sploh ni bila več igra, to je bila posebej ljuba, prezirana, zaničevana ljubezen mladega dekleta, ki v svoji blazni strasti uniči svojega izvoljenca in sebe. Gdč. Lubejeva je bila kot Lola precej medla Santuzzina rivalinja brez pravega življenja, brez vroče krvi. G. Govorov je usvaril dobrega voznika Alfa. Pevsko je mnogo bolj ugaljal ko v Mignon, ker je opustil neprijetno uganjanje. Čim manj bo padel svoj glas, tem bolje bo za njega. Ga. Pejkova je bila skrbna manica, ki v svoji skromnosti ne zahteva in ne muči preveč. Turidduja smo videli v dveh različnih zasedbah: enkrat ga je pel in igral g. Cammarota, drugič g. Darian iz Ljubljane. G. Ernesto vitez Cammarota je za svoja Abrahamova leta že zelo okreten, za Turidduja pa je bil na vsak način prestar. Zato ne zamerimo g. Mitrovičevi, da ni kazala pri tej predstavi tistega ognja, ko pozneje pri gostovanju g. Dariana. Glas ima g. Cammarota še obsežen, močen, manjka mu pa že svežosti in prožnosti. G. Darian je mlad, ambicioznejši igralec, ki se bo pri vestnem uporabljanju svojih talentov razvil v upoštevanja vrednega umetnika. S simpatično postavbo združuje prijeten glas, ki sicer še ni mogel obvladati mariborskega bobnečega orkestra, ki pa ima vendar mnogo toplote, miline in svetlobe. V višinah je žarel in ogreval, v nižinah je še bolj slaboten in neizgleden. Edina napaka, ki jo bo pa g. Darian z lahkoto odpravil, je nečist nastavek glasu v nekaterih legah. Zato nas je tu in tam neprijetno zbedel njegov nosni glas. V igralskem oziru je g. Darian šele začetnik, vendar pa mariborske začetnike daleč nadkriljuje po talentih, resnosti in uspehih. e. l.

Turlistika in sport.

Jadran : Ilirija. Prvenstvena tekma obeh najmočnejših ljubljanskih klubov se vrši 15. marca ob 3. popoldne na igrišču Ilirije. Ob pol dveh nastopi v predtekmi rezerva Jadrana proti rezervi Ilirije.

ŠSK Maribor : ŠK Primorje. Danes, v nedeljo, se vrši prvenstvena tekma med navedenima kluboma, koje izid je velike važnosti za nadaljni placement v prvenstveni tabeli. Mariborčani so se na to tekmo dobro pripravili ter nastopijo kompletni s svojim stariim vratarjem Geyerjem tako, da se obeta ne amo zanimiv boj, temveč tudi ostra borba. Tekma se vrši na igrišču ŠK Primorja ter prične ob 15. Pred tem nastopita ob 13.30 v treningu tekmi Slovan : Primorje rez.

Kranjska gora. (Sneg.) (Poročilo od 14. t. m.). Ob 7. —15 C. Barometer se dviga. Nebo brez oblakov. Ozračje mirno. Sneg prišče — 30 cm. Zelo sipek! Smuka izvrstna! Saninec vrlo dober!

Sportni teden.

V Frankfurtu ob Mainu gradijo stadion, v katerem se bo vršila prva mednarodna delavska olimpiada. Pravijo, da se bo prišlo do 250.000 in da bo treba okoli 150 posebnih vlakov za bolj oddaljene obiskovalce, okoli 100 pa za okoliške. Frankfurt sam je premajhen, da bi vso to množico prenočeval, in bodo poklicali na pomoč okolično. Tekmece bodo nastanili v velikih šotorih in bodo napravili prav tako atletsko vas kakor so jo v Colombes. — Na Holandskem se nekaj krha in so nekatere parlamentarne stranke proti dovolitvi kreditov za stadion. — Ker je Nemčija pripuščena na olimpiado 1928, so se začeli že prav pridno pripravljati. Odbor za lahko atletiko bo izdal poseben mesečnik, ki ga bodo dobivala društva brezplačno. Ob enem je izdal na atlete sledeči oglas: »Napravili smo prvi korak na dolgi poti do olimpiade; za državnega sportnega učitelja je imenovan Waitzer — velik sportnik —. Navajen je resnega dela, izkušen je, navdušen, in bo zato zastavil vse sile za nemško lahko atletiko. Pomislite, da je njegovo delo najtežje, iz njegovega dela se bo rodil temelj za nemško olimpijske borce. Težka je njegova odgovornost, težka je pa tudi naša odgovornost. Ta odgovornost nam narekuje prožno na vse one, ki so poklicani za skupno duševno in telesno delo, na vsa društva in vse zveze, na vse sportne učitelje, na vse naše aktivne sportnike. Waitzer naj takoj v začetku šteti, da ste pripravljeni na skupno delo in pomoč. Začnejo lahki atleti. Oni naj gredo prvi naprej in naj si priborijo priznanje in veljavo. Na delo torej!«

Ker je toliko Južnih Amerikancev v Evropi, so napravili načrt za »veliki nogometni turnir romanskega plemena«. Vršil se bo v začetku maja v Colombes; Španci, Italijani in Francozi se bodo udarili z Brazilci in Uruguayci.

Cas je dragocen. In Nurmi in Ritola bi lahko zaslužila milijone in milijone, če ne bi cenila sportno čast in ljubezen do domovine še višje kakor čas. Znani ameriški manager Te Rickard ju na vse pretege vabi v taborn profesionalov in je objubil Nurmiu za en sam trimiljski tek 20.000 dolarjev, niš za četrt ure! Nurmi pa ne bo sprejel. Preved špar-

tansko po Finci vzgojeni in on in Ritola hočeta svojo domovino na olimpiadi 1928 na vsak način zastopati. Nurmi namerava potolči dotadaj vse rekorde od pol milje do maratonskega teka. Volikanski načrt, a Nurmiu dosegljiv. Ko govimo o angleški milji, pripominimo, da je njena natančna dolžina 1609.3426 m in ne 1609.3140, kakor se navadno bere. Nurmi je pretekel sedaj 1.75 milje v 8:03.2, 1 miljo v 4:12.1, Ritola 4000 yardov v 10:41.5, 2.5 milje v 11:40.2, vse sami novi svetovni rekordi. — Paddock je pretekel 200 m v 21.4, Christiernson 50 yardov stave v 8.6 sek. — Nemeč Hanchen je postavil nov nemški rekord v obojernočem metanju diska 41.35 + 31.90 = 73.25 m.

Kdo je najboljši težki atlet? vprašuje neki francoski sportni list. Sestavi seznam in odgovori: Rigoulot, Prsodi mu v petoboju 545 kg, ki jih zmeraj doseže, ne samo včasih. Drugi in tretji sta Nemeč Strassberger in Trappen s 540 kg, četrti je Dunajčan Aigner s 535 kg, peti Italijan Tonani 530 in šesti Estonec Tammer 520 kg. So vsi precej skupaj. — O velikanskih rekordih nemškega atleta Görnerja poroča H. Rosch, predsednik kluba »Atlas« v Leipzigu. Napravil jih je leta 1919, v klubu so protokolirani, a za splošnost ne veljajo: 165 kg obojerno prosto na prsi dvignil in sunil, 96 kg je v dveh utežih zavilhtel enoročno od tal nad glavo, 100 kg z desno roko potegnil, 125 kg obojerno potegnil, 120 kg z desno roko prosto na ramo dvignil in sunil. Razen 100 kg (poteg z desnico) bi bili to sami svetovni rekordi.

Sovražna sta si brata Giuseppe in Ermio Spalla. Nekaj sta se skregala in je Giuseppe pozval brata na boj za evropsko bokso moštvo v težki teži. Moštvo ima Ermio, in če bi prišlo do boja, bi ga tudi obdržal. — Kakor hočejo v nogometu napraviti turnir romanskega plemena, tako tudi v boksu. Vršil se bo junija ali julija v San Sebastianu na Španskem, priglasilo se se dosedaj: Firpo, Carpentier, Ermio Spalla, Romero Rojas. Naj pa še Giuseppe nastopi, da bo mir besedi.

Iz Amerike smo zvedeli, da je preplaval Weissmueller 400 yardov v 4:35.6, nov rekord. Ali je ozdravel? Če je, bomo brali o zanimivih bojih med njim in Borgom.

Newyorško šestdnevno dirkanje se je končalo z zmago Walthourja ml. in Freda Spencerja. Prevozila sta 3856 km in 773 m. Berlinsko šestdnevno dirkanje je dobil belgijski par Persyn-Verschelden. O tem bomo že poročali.

Najdaljši smučarski tek je takozvani Wasea-tek na Švedskem, ob norveški meji. Ure na 90 km. Utterström jih je prevozil letos v 6:03:53, Lundgren 6:10:39, Splotz 6:10:43. Prejšnji čas je bil za celih 29 minut slabši kakor Utterströmov.

O hitrosti drsalecev navadno nimamo pravih pojmov. Drsalec mednarodne vrste porabi za 500 m 45 do 50 sekund, za 5000 m okoli 9 minut, za 10.000 m 18 do 20 minut. Dobro primero za tekača in drsaleca nam da čas 9 minut: dober tekač preteče v tem času 3000 m, drsalec pa 50000 m.

Vsa Anglija govori o veslaški tekmi, ki se bo vršila čez 14 dni na Temzi med moštvom Cambridgea in Oxforda. Vsakoletni boj med »svetlomodrimic« (Cambridge) in »temnomodrimic« (Oxford) je največji sportni dogodek na Angleškem. Že sedaj roma vsa

London ven k Temzi, da si ogleda vseučilnišnike, kako trenirajo. Kaj bo šele čez 14 dni!

Mallepše in najti pežnejše

PERILO za gospode in dame, le iz prvovrstnega blaga, nudi F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29, ker lastni izdelek po jako nizkih cenah.

Izpred sodišča.

Draga tuja vina! Včeraj se je vršila prod ljubljanskim sodiščem na prvi videz bagatelna obravnava, in sicer v zadevi »Hrvatske Središnje vinare« proti njenemu bivšemu potniku F. P., ki je rodov Vipavec in še nekanovan. Omenjena tvrdka je svojega uslužbenca odpustila iz službe in ni pri tem navedla nobenih takih utemeljitev, ki bi opravičevale tako nenadno razrešitev službenega razmerja med tvrdko in uslužbencem. Ob enem z odpustom pa je poslala tvrdka tudi svojim odjemalcem okrožnico, da obtožene ne več zastopnik tvrdke, kar je utemeljevala v razlogi, proti katerim mora mož javno nastopiti. Na to okrožnico je postal obtoženi odslovljeni zastopnik tistim tvrdkam protikrožnico, v kateri se je samoumevno branil proti navedbam okrožnice in je ugotavljal, da on kot tak ni dal nobenega povoda za tako okrožnico. V tem odgovoru je povdarjal odslovljeni zastopnik napram svojim odjemalcem kot bivši zastopnik tvrdke njeno nesolidnost pri kupcijah, navajal je preporne čene in procente zaslužka, iz katerih je razvidno, da je zaslužila ta hrvatska vinara pri vagonskih pošiljkatvah vina pri litru do 10 kron netto. — Obtoženi F. P. je priznal, da je poslal v svojo opravičeno obrambo proti napadalni okrožnici več trgovcem omenjeno protikrožnico, v kateri je razkril postopanje svoje tvrdke, katero pa je spoznal natančno šele tekom svojega poslovanja. Po svojem zastopniku dr. Brejcu je ponudil mož za vse svoje trditve, ki so inkriminirane v obtožnici dokaz resnice, katerega je sodnik pripustil in je dovolil za izpeljavo tega dokaza tritedenski rok. — Ta na videz bagatelna obravnava se zna razviti, kakor kažejo vse prilike, za naše vinarsko gospodarsko vprašanje zelo zanimivo obravnavo, ki nam bo morda pokazala javno in pred sodiščem, s kakimi viri skušajo in tudi večkrat uspešno konkurirajo tuji vinski trgovci naši dobri domači kapljici.

Poizvedovanja.

— Našla se je denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se jo pri g. Konradu Rošu, Novi Vodmat 163, Moste.

Našla se je srednja vsota denarja. Vpraša naj se v trafiki na Resljevi cesti 24.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 150 m n. m. v. s.

Normalna barometriška višina 736 mm.

čas opazovanja	temperatura v °C	relativna vlažnost v %	prilivni v. v C	neto otopota	načrtovane v mm
13./3. 21 h	738.8	-0.4	14	d. obl. s.	
14./3. 7 h	740.2	-0.5	0.5	jasno jz	
14./3. 14 h	738.7	2.7	0.1	jasno	

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Dva 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 3 Dva. Oglas nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znesko!

SLUŽKINJO

za vsa dela sprejmejo na Privozu št. 17, L nadstropje.

KUHARICA

samoostojna, se išče k manjši rodbini. Vprašati: Privoz 17, L nadstropje. 1673

TRGOVCA in POSESTNIKA SIN

se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično ali vdovo, ki poseduje poleg posestva trgovino ali gostilno. Ponudbe pod »TREZEN« na VORSICA naslednik v Mariboru. 1626

Boljšega GOSPODA

sprejem na stanovanje bliž gor. kol. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1660.

MOSKA MOC

z večletno prakso v knjigovodstvu, zmožna slov., nem., češkega in angl. jezika v govoru in pisavi, franc. v pisavi, želi spremeniti mesto. Ponudbe na upravnitvo pod št. 1600. — št. 1603.

Par dobrih KOVAČEV

ki se razumejo v prvi vrsti na izdelovanje vsakorvstni lopat in motik, se sprejme takoj v službo. Plača po dogovoru. Poizva se v upravi lista pod: Dober kovač 1630.

KLETAR

z večletno prakso, kvalificir. v vseh delih kletarstva ter z zelo dobrimi spričevali, išče službe takoj ali pa s 1. aprilom. Več se izve v upravi lista pod št. 1600. z upravnitvom »Slovenca«.

Sprejme se zanesljiv POTNIK

za Slovenijo in Hrvatsko — če zna voziti dvokolo, ima prednost. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 1683

Krojaškega POMOČNIKA

za velika dela sprejme v trajno službo takoj IVAN VRHOVEC, Dravljje št. 102, št. Vid nad Ljubljano. 1708

Dokla

pridna, dobi službo. Prednost imajo Gorenjke. Razumeti se mora dobro na molžo in mlekarstvo ter voditi malo gospodinjstvo. — Ponudbe poslati: STREHAR ANDREJ, ekonomija Slatno, pošta Dol pri Hrastniku. 1713

Trgovski UČENEC

se primer. Šolsko naobrazbo se sprejme. — A. SUBNIK, trgovina z železino, Ljubljana. 1632

HLAPEC

za težke vožnje, oženjen — stanovanje na razpolago, se takoj sprejme. Ponudbe na R. SMIELOVSKI — Rimska cesta št. 2. 1676

INKASIRANJE

terjatev prevzema »Posredovalec«. Sv. Petra cesta 23

GOSTILNA V ZAKUP

se odda v prijaznem, prometnem kraju na Notranjskem ob meji. Gleda se na postojeno upokojenca ali pa malega obrtnika brez večje družine. Prevzem po dogovoru. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1677.

Gospodinja in samost. kuharica

išče MESTA v župnišču ali v kaki drugi pošteni hiši. Naslov pove uprava lista pod št. 1587.

Majerji in hlapci

pridni in pošteni ljudje, se sprejmejo pri Prosek-dvor, občina Brosterlica pri Mariboru. 1649

PRODAJALKA

mlajša moč — išče mesta v trgovini. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1618.

STROJNI PAZNIK

kužen ključavničar, ki je več mesecev samostojno vodil motor na surovo olje ter je obenem nadziral manjšo električno centralo. — IŠČE primerne službe. — Naslov v upravi lista pod št. 1671.

Katera blaga osoba

bi dala stanovanje v sredini mesta (soba s kuhinjo) mlademu zakonskemu paru brez otrok? Ponudbe na upravo pod: »Mlira skarka« 1659.

SPREJMEM DELO

v kakem skladišču tovarne; grem tudi h konjam v kake trgovino. — Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod »DELOVNA MOC« št. 1461.

Iščo se VINIČARJI

s 3-4 delavnimi močmi, ki so pošteni in pridni, večji v vinorjeh in sadjarjeh. Oni, ki razpolagajo z dobrimi spričevali, naj se javijo pri: »PROSEK DVOR«, Bresternica pri Mariboru. 1648

OSKRBNIK

kateri govori slovensko in nemško, strokovnjak v živilarstvu, sadjarji in hmeljarstvu, se išče. Ponudbe na edvetelka dr. SKOBERNE, CELJE. 1667

Učenko

sprejemem v trgovino z mesnim blagom v Ljubljani. Vse oskrbo mora imeti pri starših. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1475.

Sprejme se ZENSKA

katera zna samost. oskrbovati s glav živine. Udobno stanovanje, tudi ima lahko par otrok pri sebi. — Naslov Jakob SLOKAR — Krekev trg 10, Ljubljana. 1583

KUHARICO

iščem za malo župnišče v lepem kraju, ravnina. Delo na vrtu. Ponudbe z navedbo lista pod številko 1622.

Čevljarski VAJENEC

se sprejme takoj LOVRO ZUPAN, Zalokarjeva ul. 9.

Vajenca

za Specer, stroko sprejemem takoj. — Ponudbe sprejema uprava lista pod št. 1569.

SAMOSTOJEN VRTNAR

oženjen; 32 let star, z dobr. spričevalom, vešč vseh panog, išče stalno mesto. Naslov takoj ali 1. aprila. — J. ROBIČ, Rečica, Bled 2.

Tkalski mojstri

ki imajo že dolgoletno prakso, se potrebujejo v Tekstilni industriji a. d. Beograd, Kralja Petra 31. Reflektanti naj predlože pis. ponudbe z vsimi podatki in fotografijo.

Čevljar. POMOČNIKA

dobro izvežbenega in solidnega se sprejme za boljše dela. Izurjen naj bi bil nekoliko pri krojenjanju; dele je trajno, plača po dogovoru. — ALOJZI LOBODA, čevljar, Demžale 83. 1586

Knjigovodstvo

in vsa pisarn. dela v manjših podjetjih oskrbuje po nekaj dni v tednu prvovrsten trg. uradnik, spreten knjigovodja. Prevzame vpeljavo knjigovodstva in izdelavo bilanc. — Ponudbe upravi lista pod »Sigurna kalkulačija«.

STAVBENO PARCELO

do 1000 kvadr. metrov, v vzhodnem delu Ljubljane, KUPIM. Ponudbe z navedbo cene, velikosti in kraja na upravo lista pod št. 1611. — Stavilšče št. 22. 1611

SREERNE KRONE

kupim. — Ponudbe na upravo pod »Krone« 1556.

Službo deli

TRGOVSKI POSLOVODJA ali POSLOVODKINJA medena stroke z večletno trgovsko prakso, ki je zmožen položiti kaveljce ali dati jamstvo dobrega poroka. Nastop takoj ali pozneje. — Ponudbe s primerjimi naj se pošljejo na: KONSUM, Ljubljana — Kongresni trg 2. Znamk za odgovor ne prilagati. Kdor tokom 8 dni ne prejme odgovora, naj smatra, da ni sprejet. 1597

ZDRAVNIK IŠČE

poslože od 400-600.000 Din na zmerne obresti in proti intubulaciji na realije, ki dajejo popolno varnost. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Zdravnik« št. 1601.

Fanta

poštenege in krepkega, sprejemem v učenje za čevljarsko obrt. — JOZEF KRUSIČ, pošta D. M. Polje. 1652

LOZO I. REDA

v dramskem in opernem gledališču za tekočo sezono takoj odda Mat. DOLNICA, restavrtar na glav. koldvoru v Ljubljani. 1669

DOSLEJ

se je naznanilo 63 oseb, da so potom prve ali druge številke »Fortuna«, časopisa za natečaje in posredovanje SLUŽB (uprava Osijek L) dobili službe, ki so jih iskali. Brezplačnih listov na ogled ne pošiljamo. Povzetje izključeno. — Posamezne številke po 10 dinarjev, mesečno 35, četrtletno 100 Din. 451

NAJBOLJŠA REKLAMA

so oglasi v »Slovenca«.

OGLARJE

spretno, popola, izvežbene in zanesljive, se išče večja partija za takoj v stalno delo. Event. se odda zanesljivemu akordantu, ki je zmožen polotiti primarne kaveljce, kuhanje oglja v veliki množini. Vprašati je pri IVAN ŠLIKA, tovarnar v Ljubljani, Metelkova ul. 4.

Dobre ŠIVILJE

dobijo šivati na dom, že vrozano, moške in ženske srajce. — Vprašati pri »TEXTILJA« d. d., Ljubljana, Krekov trg 10.

Kot SOSTANOVALKO

sprejem posteno in pridno gospodsko. — Naslov pove uprava pod številko 1674.

Moško KOLO prodam po nizki ceni. Ogleda se lahko v Konsuma, Spodnja Šiška, Celovška cesta 57. 1707

ZELEZEN MATERIJAL

za 100 m normalnega tira prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 1531.

PARCELE 3900 m²

zdrava lega, blizu parka v Mariboru poceni naprodaj. Poštni predal št. Maribor.

300 komadov dobro ohranjenih, železnih

vrtnih sklopnih STOLIC

kupi trdka PETER KOBAL v Kranju. — Navesti ceno in priložiti sliko. 1661

VEČ PARCEL

kot vrste grede pod Rožnikom, da v najem Pokojniški zavod za namočenece Aleksandrova cesta. 1636

DAMSKI KLOBUKI

najnovjši, došli KRISTINA STADLER, Sv. Petra c. 23, L. nadstr. — Priznane solidne cene. Preoblikanje, predelovanje in barvanje vseh vrst se točno izvršuje. Istotam se sprejme UCENKA. 1613

Prodaja se

elastičarska DELAVNICA v centru mesta Zagreba z vso opremo in vpeljanimi odjemalci pod povoljnimi pogoji. — Vprašanja na gosp. SPITZER — Heca 59, L. kat.

POSESTVO

okrog 40 orolov njev in gozda, z lepimi obsejnimi poslopi, v lepi ravnini, eno ure od Kranja, se zelo poceni prodajo. Več se izve pri L. REBOLI, KRANJ.

Tavčarjeva NJIVA

ob Dunajski cesti, nasproti pekovski kurni, se odda v zakup. — Pojasnila daje P. KERSIČ, Gosposvetska cesta št. 4. 1633

KRAVO

dobro mlekarico, in brejo TELICO prodam. Sprejem tudi sposobnega mesarskega pomočnika. Adolff Zab'ek, Poljanska cesta 55. 1645

P I 283/16-85.

Prostovoljna DRAŽBA

nepremičnin.

Dne 20. marca 1925 ob 9 dopoldne se bo razprodalo na Viču št. 16 posestvo Poklukarjevih dedičev po parcelah. — Pogoji so na vpogled pri podpisnem sodišču, soba št. 33.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I, dne 8. marca 1925.

KAPITALISTI!

Večja tovarna v Sloveniji, tako vpejajana, da ne more toliko izdelati, kolikor ima naročil, brez konkurence, želi povestati obrat. Potreben kapital Din 500.000.— proti vknjižbi ali pristop kot družabnik z osebnim sodelovanjem. Sprejme se tudi inostranski kapital. Uspešno posredovanje se honorira po dogovoru. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Tovarna 125—štev. 1666«.

MLEKARNA

dobro idoča, se radi prevzema druge trgovine z dobrim dobaviteljem in odjemalcem mleka za vsako množino, v tu- in inozemstvu, poceni prodaja. Mlekarna se nahaja v MARIBORU ter ima krasne in veletne zaslugi, lokale. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 1665.

Salonsko OGLEDALO

(100x175), daljnogled in pa B-KLARINET naprodaj na Glincih št. 220. 1702

FRANCOŠČINO

in MEMIČINO temelj. poučuje dipl. učiteljica. Prijave pod »Bouvard« upravi.

SOBA s hrano, event. samo z zajtrkom, se ODDA

solidnemu gospodu. — Sv. Petra nas. 72, L. nad., levo.

NOVA HISA

prilagod. za trgovino ob železnični in državni cesti — ugodno naprodaj. Naslov pri upravi lista pod številko 1678.

MALO POSESTVO

v ljublj. predmestju, z vsem gospodar. poslopji, prodam radi selitve. Stanovanje na razpolago. — Več se izve pri Hecna cesta 30. 1675

Drva za kurivo

odpadki od žage, prodajamo (dokler traja zaloga) v vsaki množini po znatno nižji ceni. PARNA ZAGA Trnovo — Jeranova ulica 14.

Javna dražba

880 m stenskih LETVIC in 879 m² bukovih parketov se vrši 21. marca 1925 ob 15 na skladišču tv. V. SCAGNETTI — Ljubljana. 1705

častna izjava.

Podpisani Raušl Alojz, posestnik in obč. svet. v Slomih št. 43, obžalujem vse svoje obdolžitve v vlogi z dne 7. ozir. 9. febr. 1925, poslani na sreskega poglavarja v Ptujju glede župana VISENJK Antona v Slomih kot nerenečnega, ter se zahvaljujem županu g. A. Visenjaku, da je odstopil od nadaljnjega sodnega zasledovanja. Ptuj, dne 13. marca 1925. ALOJZ RAUŠL.

Ustanovljena 1. 1842.

Električni obrat.

Brata Eberl nasl. Martine, Černe & Co. d. z o. z. Pleskarsko in žrkoslikarstvo. Specialna delavnica za imitiranje vseh vrst lesa in marmorja. Ljubljana, Igriška ulica št. 6. (Poleg dramskega gledališča.)

Elektrotehna podjetje

A. ARHAR in drug, Spod. Šiška, Jerneja cesta št. 47. Prevzema vsakovrst. elektr. dela, gradnje manjših elektrarn in instalacij ter vsakih daljnovodov po najnižjih cenah in točni postrežbi. — Garancija! 898 Garancija!

Preoblikovalnica

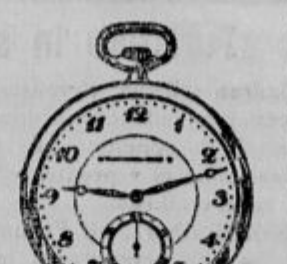
Barborič-Zavijan preoblikuje slaznitke po najnovjših modelih; istotako moške klobuke.

Sploš. kleparstvo

Ferdo Ferenz, LJUBLJANA - Mirje 2, izvršuje vsa stavbena in galanterijska dela in popravila strokovno in ceno.

STAVBENA PARCELA

v ljublj. predmestju (Moste) 2137 m² se po ugodni ceni prodaja. — Naslov pove uprava lista pod številko 1534.

INTERNATIONAL WATCH Co

CHRONOMÈTRES ET MONTRES DE PRÉCISION RENOMMÉS PAR LEUR HAUTE PRÉCISION BIENFAITURE ÉLÉGANCE Schaffhausen-na svetovna znanika. Dobi se pri F. Čuden, Ljubljana, Prešernova 1, Selenburgova 7.

DOBAVI:

v plombiranih vrečah 4 50 kg na tone in v celih vagonih prometno in najceneje D. Čubin, Ljubljana, Wolfova 1/II.

Na engleski livaršniški koks

in angleški premog in angleški kovaški premog in trboveljski premog

Najmodernejši KROJI

(muštri) po meri za dame in gospode z natančnim poučkom. — 16. marca točaja za kroječe, življe in za samo-uporabo! Od min. za trčev. in obrt konces. KROJNA SOLA, Zidovska 5, Ljubljana. KUPI SE manjša stanovanjska hiša v Ljubljani ozir. predmestju, v dobrem stanju. — Ponudbe na upravo lista pod »HISA«.

Kupujem kože

domačih zajcev, vsako množino, plačam najvišje cene. — KOBASEVIČ - Zagreb, Kaptol 14. 1592

Zastopstva

in raznovrstna kom. naročila in za dunajski trg sprejema in izvršuje vestno: I. TOMEČ - Wien XVIII, Flönergasse 17. 1376

SKIOPTIKON

dobro ohranjen, opremljen z dvojno lučjo in podobami, kompl. za predstave se takoj po ugodni ceni prodaja. — Sušnik Martin, Drstela 15, Sv. Urban pri Ptujju. 1655

NA STANOVANJE

in hrano sprejemem 2 gospoda ali zakonski par brez otrok. — Ambrožev trg 1, gostilna. 1615

HIŠA v Ljubljani

nasproti univerze, tri nadstropna, renovirana, vsobujoča 19 stanovanj, večjo restavracijo in 5 trgovskih lokalov, SE PRODA. — Poizvedbe pri g. Mayerju v Gosposki ulici 3/II. 1657

Naprodaj je po zelo ugodnih pogojih

ENONADSTR. HIŠA s trgovskimi lokali na prometu kraj v Ljubljani. Lokali takoj na razpolago. Brez posredovalcev. Naslov v upravi lista pod št. 1704.

Kolo moško in damsko,

dobro ohranjeno - kupi UMEK, Glince št. 220.

Kovačnica

je naprodaj z vrtno, irven vasi Guncelje, 3 ure od post. Vižmarje. — Leopold Bezlaj, Guncelje, p. št. Vid n. Ljubli.

OTROŠKI VOZIČEK

ceno prodam. — Naslov pove uprava lista pod številko 1723.

Dve mobilirani SOBI

s posebnim vvhodom, oddam. — Trnovski pristan 14. 1722

Todor S. Gavanski

kone. borzni AGENT NOVI SAD, Njeguševa ul. 2. Telefon 3—32. 1700

Za južno Srbijo

prevzame zastopstva tukajš. producentov vpeljano komisijsko podjetje v Skoplju. — Naslov pri »Posredovalcu«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.

Dr. VIKTOR GREGORIČ naznanja, da JE OTVORIL V NOVEM-MESTU št. 2. svoj novo, moderno urejeni zobozdravniški atelje

Jelka za bolniške sobe posebno priporočljiva ker razprostira sveži smerajni duh. V medvodsko - škofjeloški okolici SE JE ZATEKEL mlad pes rujava barve, volčje pasme in eliji na ime »Volk«. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči proti nagradi na hotel »Starra postla« — Kranj, 1529

Veliko dobičkonošno posestvo

NA GORI PRI SODRAŽICI, Dolenjsko, v izmeri 16 ha 63 a 54 m² se radi preselitve pod zelo ugodnimi pogoji PRODA. Hiša v zelo dobrem stanju, z dobro idočo koncesijonirano gostilno in trgovino z mešanim blagom, z vsem tozadavnim inventarjem, 6 sob, veliko gospodarsko poslopje, vinska hlet, svinjski hlev posebej — 4 gozdne goste zaraščene parcele, 10 rodovitnih travnikov in 8 dobro zagojenih njiv. Kupcu uporaba stanovanja in lokalov takoj na razpolago. — Interesenti naj se osebno ali pisмено obrnejo na naslov: SLAVA VESELOVA — LJUBLJANA Aleksandrova cesta 10.

Nakup hiše.

V Ptujju SE KUPI večjo HIŠO, v kateri bi bili takoj na razpolago večji stanovanjski ozir. poslovni prostori. V ponudbi, ki mora obsegati vse podatke o velikosti in o stanju hiše, kakor tudi po možnosti načrte, je izrecno navesti, kateri stanovanjski oziroma poslovni prostori bi bili ob nakupu hiše na razpolago. Ponudbe je pod naslovom »NAKUP HIŠE V PTUJU« poslati do 30. marca 1925 na anončno družbo Aloma Company v Ljubljani, ki bo tudi svoječasno vrnila poslane priloge. 1688

LIPTAUER v okusno izdelanih lesenih sodih 10 kg brutto za netto za 200 Din franko pošta na ročevalca. Razpošilja Dragica mlekarina Brod n. S.

Valentin Accetto STAVBENO PODJETJE

LJUBLJANA - Trnovski pristan št. 14. Ustanovljeno 1878. Ustanovljeno 1878. Prevzema v izvršitve vsake vrste stavbe in njih popravila, kakor tudi načrte in proračune. — Kot sodni izvedenec prevzema tudi privatne cenitve.

Iščejo se za takojšnji nastop 4 samost. kjučavničarji

za izdelovanje orodja. — Reflektanti naj se zgledajo v tovarni »TITAN«, d. d. Kamnik.

Razpis nove stavbe.

Občina ŽELIMLJE, na Golem, razpisuje zgradbo nove šole, dvorazrednice, prtilično. Načrt je na vpogled interesentom v občinski pisarnici na Gor. Golem, kamor se vabijo od dne 15. marca do 15. aprila 1925. Ponudbena razprava bo dne 15. aprila na Golem na licu mesta.

DOBRO IZVEZBANEGA pomočnika ali prodajalko

papirne oziroma galanterijske stroke sprejme trdka Goričar & Leskovšek — Celje.

Prometni zavod za premog d. d. V LJUBLJANI prodaja

PREMOG

IZ SLOVENSkih PREMOGOVNIKOV vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporočja posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete. Naslov: Prometni zavod za premog d. d. V Ljubljani, Miklesičeva cesta št. 15, II.

Premižila nam je danes iskreno ljubljena, predobra soproga, mama, teta in svakinja, gospa Ivana Wisjak roj. Jauernik soproga strojevodje. K zadnjemu počitku jo bomo spremlili v ponedeljek, dne 16. marca ob 16. uri, iz hiše žalosti na Jesenicah št. 87. Jesenice, dne 14. marca 1925. ANTON WISJAK, soproga. — TONI, FRIC, otroka. — Ostali sorodniki.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sožalja in izkazano nam iskreno sočutje ob smrti našega srčno ljubljene soproga, očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Dominika Lušina posestnika in trgovca z lesom

izrekamo tem potom vsem, vsem našo najvdanejšo zahvalo. Hvala vam vsem, sorodniki, prijatelji in znanci, ki ste v Ljubljani in Sodražici spremlili dragega nam pokojnika na njegovo zadnjo pot! Posebej bodite zahvaljeni obe ljubljanski šentpetrski C. M. podružnici in napredno gosp. pol. društvo za Vodmatski okraj; nadalje najlepša hvala sodraškemu Sokolu, ribniškemu Sokolu in gasilnemu društvu v Sodražici, koja društva ste v kroju in s praporom počastili rajnika. Srčna hvala g. Josipu Oberstarju, starosti sodraškega Sokola in g. Jakobu Perdanu, načelniku sodraškega gasilnega društva za njihjo globoko segajočo poslovilna govora. Enaka hvala pevskemu zboru iz Sodražice in Ribnice za ganljive žalostinke. Zahvaljeni bodite vsi za prekrasne vence in cvetje in vi vsi, ki ste orihiteli v tolikem številu iz Ljubljane, Loškega potoka, Ribnice, Orteneka, Poljan, Lašje z g. Iv. Pucljem, narod. poslanecem, Dobropolja itd., da spremito pokojnika do njegovega poslednjega domovanja. Ljubljana - Sodražica, dne 11. marca 1925.

ZALUJOČI OSTALI.

B. VESELINOVIČ & KOMP., MARIBOR
GOSPOSKA ULICA 26.

Da bi cenj občinstvo spoznalo naše dobro blago, katero prodajamo po stalno solidnih cenah, smo vpeljali v naši trgovini »Brezplačne loterije«, potom katere je mogoče, da dobi kupec lepo darilo, ne da bi kaj žrtvoval. Kdor torej kupi naenkrat ali v presledkih blaga za Din 250.—, dobi brezplačno po 1 srečko, s katero ima pravico igrati na tej loteriji pri zgoraj označeni trdki, kakor hitro je prodanega blaga za omenjeno število srečk. Ta loterija ima 1600 srečk z 720 dobitki. — Dan srečkanja se pravočasno objavi.

Zrebanje pod kontrolo dr. V. Pfeffer-ja!

Dobitki: Kompletna spalna soba, 2 dobitka po 1 otoman, 2 dobitka po 3 m volnenega blaga, 10 dobitkov po 1 garnituro alumin. posode, in 705 drugih raznih dobitkov.

Gumijevi dežni plašči

zelo trpežni samo po 250 Din isti boljše vrste 290 Din, najfinejši 460 Din v lepih barvah razpošilja samo Prva gorenjska razpošiljalna

Ivan Savnik, Kranj 100

Istotam se razpošilja zopet vse vrste manjša kturne blago po najnižjih cenah. Zahtevajte vzorce in cenik!

POZOR! STOLE POZOR!

vrste naklop, in navadne gostilniške stole, kakor tudi naklopne mize, dobavljiva vam najboljše in najcenejše

Jakob Pučko, mizarstvo
Pluj, Ormoška cesta.

Pilite po ceniku! Delavci zastopniki se sprejemajo.

Otvoritevno naznanilo!

Konfekcijska tovarna

Fran Derenda & Cie.
v Ljubljani

katera izdeluje in proizvađa na tovarniški način vsakovrstna oblačila za moške fante in dečke

otvorila je

na Erjavčevi cesti št. 2 (vogal nasproti Dramskega gledališča v neposredni bližini Nunske cerkve) posebni oddelek za

prodajo na drobno

da tako tudi v sedanjih kritičnih, težkih in draginskih razmerah ugoden nakup vsem uradniškim, delavskim in nižjim slojem, raznovrstna oblačila in to obleke iz dobrega in trpežnega sukna od cene Din 450 naprej.

Za obdobje cenj občinstvo najtopleje priporoča

Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie., Ljubljana.

3838 komadov smrek

od 35 cm prsne širine naprej na stoječem PRODA mestna občina Novo mesto iz svojega okoli 1 km od kolodvora v Novem mestu oddaljenega gorja v Cegljici, v sedmih po številu debel neenakih partijah. Proda se partija za partijo po komadih; smreke in hoje so v gozdu že raznamovane. — Prodaja se vrši potom JAVNE DRAŽBE, ki se vrši v nedeljo 22. marca 1923 ob 10. uri dopoldne v pisarni mestnega županstva. Do istega dne vložite lahko kupci tudi pisemne ponudbe. — Vsak ponudnik mora položiti 10% varščino. — Dražbeni pogoji in seznam mere drevca so na razpolago in na vpogled v občinski pisarni kjer se jih lahko vsak interesent upogleda. — Posamezni deli se razkazujejo po občinskem logarju na licu mesta.

Mestno županstvo Novo mesto,
dne 8. marca 1923.

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Nastani se je v hotelu St. Francis, kjer so ga v vstopni dvorani obletavali mladi časnikiški poročevalci. Pa on se je rezal sam pri sebi, se pričel ozirati po novem svetu in seznanjati z novim redom bitij in reči. Bil je sila okoren, a jako samozavesten. Poleg okorelosti, ki jo je njegovemu hrbitu dajala posest enajst milijonov, je imel silno sigurnost. Nič ga ni pripravilo v zadrego, niti ga ni opiašiti sijaj, civilizacija in moč okrog njega. Bila je pač druga vrsta divjine, to je bilo vse; in njegova dolžnost je bila spoznavati šege in običaje, znamenja, pota in vodne luknje, kjer je bil dober lov, in slaba mesta polja in poplave, ki se jim je bilo treba izogniti. Kakor po navadi, je imel silen strah pred ženskami. Bil je preveč preplašen, da bi prišel v ožje stike z blestečimi, sijajnimi bitji, ki so mu jih njegovi milijoni delali pristopna. Gledale so in hrepenele, on pa je znal svojo bojeznost tako skrivati, da je bilo videti, kakor da se drzno giblje med njimi. Vendar ni bilo samo njegovo bogastvo, kar jih je privlačilo. Bil je preveč možaka, preveč nenavadno tip možaka. Se mlad, komaj šestintrideset, nenavadno zal, sijajno močan, malone razregujoč se od prelestne moškosti; njegova prosta hoja, nevajena tlaka, njegove črne oči, ki so pričale, da so vajene prostornih prostorov in jih ni utrudilo tesno obzorje mestnih prebivalcev, vse je pritegnilo marsikateri radovedni postranski ženski pogled nase. On pa je videl vse, se lokavo rezal sam pri sebi, jim hladnokrvno kljuboval liki tolikim nevarnostim, kar je bilo vse večje junaštvo, kakor če bi one bile glad, mraz ali poplava.

Prišel je v Združene države, da igra igro moškila, ne žensk, a moških še ni spoznal. Naredili so nanj vtis, kakor da so mehki, fizično mehki; vendar je zaslutil, da so trdi v svojem ravnanju, trdi pod

JOS. PODKRAJSEK

LJUBLJANA
JURČICEV TRG

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih pletenin modnega blaga ter perila, potrebščin za šivilje — vse po znižanih cenah. Pisemna naročila točno z obratno pošto

Prave vzorce

in GORNJE DELE ČEV-LJARSTVA samo pri izdelovalca BLATNIK KAREL, Ljubljana, Vrhovčeva ul. 3.

Stroški pri uporabi bencina.

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj auto-tractor ali stabilni motor s patent. HAG-generatorjem.

Kuri z ogljem!

Prospekti in referenčni deleži

Jugo-Hag

Ljubljana i Telefon 360
Bohoričeva ulica 24.

Stroški pri uporabi oglja.

Naročajte »Slovenca«, edini slovenski časopis s tedensko ilustrirano prilogo!

Javna agencija in gospodarska pisarna

Dr. EMIL GAJ, LJUBLJANA
Beethovenova ulica št. 15

prevzema pravno zastopstvo v zadevah javne uprave (obrotnih, industrijskih, domovinskih, davčnih itd.) ter posreduje lasti pri nakupu in prodaji nepremičnin, pri poravnava insolventnih trgovcev in obrtnikov, pri določanju posejil. Istotako izvršuje tudi inkaso terjatev.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 370

Ljubljana, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stropne, ostrešja hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna lita, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, Jezov, mlinov. Parna žaga Tovarna furnirja

Najnovejši damski klobuki

došli v modnem salonu

IDA ŠKOF-WANEK, NASLED.
Ljubljana, Pod Trančo 2

Preoblikovanje in predelovanje se točno izvrši.

Priznana solidne cenel Priznana solidne cenel

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emailiranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Coniki franco.

„TRIBUNA“, F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Koruzo za krmo, popolnoma suho, ter prisine pšenične debele otrobe nudi tvrdka

A. & M. ZORMAN, trgovina z moko in žitom, Ljubljana, Stari trg 32.

Važno za kovače!

Trvdka Dom. Čebita, Ljubljana, Wolfova 1/1L
Vam dobavi v plombranih vrečah à 50 kg najceneje

Ia. angleški kovaški premog
Ia. angl. šlez. livarniški koks.

Dvakrat izdatnejši, kakor domači premog!
Kdor poskusi cukral, ostane stalno odjemalec!

Prepričajte se tudi VII

Robert Smielowski,
arhitekt in mestni stavbenik,
LJUBLJANA :: Rimska cesta 2.

IZVRŠUJE NACRTE IN PROKACUNE, PREVZEMA STAVBNA DELA VSEH VRST, KAKOR TUDI PRE-SOJEVANJA IN CENITVE VSAKOVRSNIH POSE-ŠTEV POD SOLID. IN NAJUGODNEJŠIMI POGOJI

Zidna opeka

od lastne opekarne na Viču, priznana kot najboljša kakovost, in od skladišča, OPEKARSKA CESTA št. 18, po najnižji dnevni cenil

STROJI ZA PLETENJE

Flach Rund-Links-Links in Jackard
za ročni in strojni pogon

SPULMASCHINE za strojni in ročni pogon

RAUMMASCHINE RUNDSTÜCKIG

IGLE in deli strojev za vse sisteme in linoče večinoma na skladišču pri

ALFRED KOZMA, OSIJEK
Kupanijska ulica št. 42.

Glavni zastopnik tehniške poslovnice za industrijske stroje za pletenje

Felix Lederer, Wien

„AUGOLATOR“

Inhalacijski aparat ne sme manjkati v nobeni družini, nabaviti si ga mora vsak posameznik, ako skrbi za svoje zdravje. — „AUGOLATOR“ zdravi s najsigurnejšim uspehom vse bolezni sapnih organov kakor: Prehlajenja, kašelj, oslovski kašelj, astma, gortanični in kronični kašelj, vnetje in pljučne bolezni, vnetje pljučnih konic, posodine influence, astme itd. itd.

— Prednosti aparata: razključuje oujate in volene tokovine. Ni v nikaki zvezi s kurjavo, torej ognja varen. Komodno moza se uporabljati tudi v postelji. Takoj po uporabi se pacienti lahko poda na izredni zrak, ter je popolnoma zavarovan pred ponovnim prehlajenjem. — Prospektivni učinek takoj po uporabi.

Cena popolnega aparata „AUGOLATOR“ Din 135.—

Zahtevajte brezplačnih prospektov. — Generalno zastop. za SSK

Jože Cebulj, agentura-komisija
Jesenice na Gorcaškem

OBLEKA

moška iz čulkega svetlega in črna damjska konfekcija Din 660, črna damjska volnena obleka Din 240, črna pišč. Din 430, fantovske obleke Din 75, dečliške obleke Din 50.

Razpošilja v letrogovino

R. Stermecki, CELJE št. 18

Ilustrirani cenik s čez 1000 slihami se pošlje vsakemu zastopni, vzaruč od sukne kampanje in razne manufakturne robe po sumu za 8 dni na ogled. Kdor pride z vsakom takšno aparati dobi nekatero primerno povratno vožnje. Naročila čez Din 500 poltine proste. Trgovci enprosta čena.

zunanostjo voljne mehkości. Imel je vtisek, da je nekaj mački podobnega v njih. Srečeval jih je po klubih in ugibal, koliko resničnosti je bilo v dobrem tovarištvu, ki so ga kazali, in kako hitro bi iztegnili svoje kremplje. »To je pač njihov predlog,« je ponavljal samprisedi; »kaj neki bodo storili, ko pojde pri igri za resnico?« Neopravičljivo sumen je bil nanje. »Gotovo so gladko priliznjeni,« je bila njegova tajna sodba, in iz koscev govornjara, ki ga je čul tuptam, je čutil, da je njegova sodba dobro podprta. Na drugi strani so izžarivali ozračje močnatosti in poštenega ravnanja, ki gre roko v roki z močnatostjo. V boju so pač utegnili biti brezobzirni — to ni bilo nič drugeče kot naravno; vendar je nekako čutil, da bi bili brezobzirni po vseh pravilih. Tak je bil vtisek, ki ga je dobil — mnenje nasplošno, ki ga je nekoliko omililo prepričanje, da mora biti med njimi gotov odstotek lopovov.

Tako mu je v San Franciscu minulo nekaj mesecev; ta čas je proučeval igro in njena pravila ter se pripravljval, da se je udeleži. Jemal je celo zasebne ure v angleščini in posrečilo se mu je otresti se najgrših svojih napak, dasi je v trenutkih razburjenja rad zopet padel v svoj »vsi drugič« »gotovo« in podobne jezikovne nepravilnosti. Naučil se je jesti, oblačiti in nasplošno vesti kakor civiliziran človek; vendar je v vsem ostal vedno eni in stari isti značaj, ki ni bil nepristojno spoštljiv niti obziren in se ni nikdar obotavljval iti v podkovanih čevljih preko vsake mehkolične občajnosti, ako mu je prišla na pot in je bilo izzivanje dovolj veliko. Enako tudi ni gojil spoštovanja do onih posebnih visokih bogov, ki so jih častili civilizirani človeški rodovi, in je bil v tem kaj malo podoben povprečni vrsti slabotnejših ljudi, ki so prihajali iz zaledja in daljnih krajev. Tote (malike) je bil že videl prejšnje čase, in je vedel, kaj so bili.

Ko se je naveličal biti samo gledalec, je skočil v Nevado, kjer so pravkar našli zlato in kamor je vse

vrelo, malo pogledat kako je, je dejal sam pri sebi. Ta skok na borzo v mestu Tonopah je trajal točno deset dni; ves ta čas je njegova divja, vse zdrobeča igra mikastila bolj stereotipne hazardiste, deseti dan pa je odjental s čistim dobičkom pol milijona. Cmo-kač z ustnicami se je vrnil v San Franciscu in v hotel St. Francis. Stvar mu je bila po godu in glad za igro je postal ostrejši.

Zopet so časniki prinašali senzacionalne vesti o njem. Burning Daylight je zopet stalo natiškano z velikimi črkami. Časnikiški poročevalci so ga kar obletavali. Prebrskali so stare letnike časnikov in časopisov in romantični, zgodovinski Elam Harnish, veliki pustolovec iz krajev večnega mraza, kralj Klondyka in Oče starodobnikov se je pojavil na zajtrkovalni mizi neštovilnih domov obenem z zajtrkom. Sitoma so ga pognali v igro celo pred časom, kakor si ga je bil sam izbral. Finančniki in ustanavljači borz, ponesrečeno blago morja špekulacije je valovilo in butalo ob obrežje njegovih enajst milijonov. V samoobrambo je bil primoran odpreti pisarno, kjer jih je vzprejemal; hočeš nočeš so mu delili karte glasno ga pozivajoč, naj igra. No, igrali ga je bila volja; jim pokazati, kaj zna; celo vkljub svarilnim prerokovanjem, kako hitro ga bodo oskubili.

Izpočetka se je spuščal v majhne reči — »da odvrne čas drugam«, kakor je dejal Holdsworthju, a katerim je v Alta Pacific Klubu sklenil prijateljstvo, Daylight je bil sam član kluba, kjer ga je Holdsworth predlagal za sprejem. In bilo je dobro, da je Daylight izpočetka igral skrbno, kajti bil je ves zavzet spričo množice morskih volkov, ki so krožili okrog njega. Prav kmalu je spregledal njihove naklepe in se je celó čutil, da so tolike množice mogle najti dovolj plena, da so mogle obstojati. Njihovo lopovstvo in splošna dvomljivost je bila tako prozorna, da ni mogel razumeti, da so sploh mogli koga ujeti v svoje mreže.

(Dajte sledi.)

„SLOVENEK“

Model
56
Torpedo

ITALIA

GLAVNO ZASTOPSTVO: - ELASTO D. D. ZAGREB - BOŠKOVIČEVA UL. 8

Model
56
sport

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. s. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo
najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

MANUFAKTURA J. PREAC

MARIBOR, Glavni trg 13

priporoča svojo veliko zalogo novodobnega
manufakturnega in modnega blaga
in sicer angleških in čeških stolov, kangarnov
(couvertout), platna (Schroll), ceširjev ter vse
vrste drugega blaga v največji izbiri in po no-
vih najnižjih cenah. — Potreba znano zelo
pozorna in vestna.

Pozor! Samo 300 Din

franko na dom!

Kovinska industrija INŽ. J. & M. BUHL, Maribor, S.N.S.

Ta garnitura kuhinjske po-
sode je iz najboljšega
aluminija, srebro-bela in
desetletja trpežna. — Do-
bavlja se proti predplačilu
ali pa po povzetju.

Čestit brezplačno. — Inerent priljubljen. — Ako bi se ugodilo, se vsako ročevlje nasa. — Repro-
dita izvolj. ter se vsaki, če nam bodo razumno dopustila, vržejo trajno to ugodna ponudbo.
Posode držijo in sicer gornja vrsta od leve na desno
po ca 2%, 1½ in 1¼ l, in spodnja vrsta po ca 1, 1¼, 1½ 1¼ l,
premer ponve 20 cm.

Jugosl. društvo za zaščito upnikov v Zagrebu

Tajništvo za Slovenijo, Ljubljana, Ant. Knezova ul. 3.

Izpeljuje in zastopa svoje člane:

1. Pri PROSTOVOLJNIH IZVENSODNIH PORAVNAVAH.
2. Pri PRISILNIH PORAVNAVAH.
3. Pri KONKURZIJH.

Vsa pojasnila daje drage volje.

Tajništvo za Slovenijo, Ljubljana, Ant. Knezova ul. 3.

Najnovejši modeli

ravnokar došli v modnem salonu

Stuhly-Moške Ljubljana, Šidovska ulica 5

Cene nizke. — Preoblikanje in predelanje se izvršuje točno.

Najboljši 16/18% v vodi raztopljeni

SUPERFOSFAT

Vam nudi domača tovarna „Daulca“ d. d., Zagreb
po skrajni dnevni tovarniški ceni franko vsaka postaja
Zahtevajte edinole „Superfosfat“ znamke „Daulca“
Zastop za Slovenijo: Ljubljana, Poljanski nasip 48

Naročajte nedeljskega „SLOVENCA“!

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštne čekovnega urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 30.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLEDO.

Kapital in rezerve skupne nad Din 15.000.000.—.

„Es-ka“ kolesa

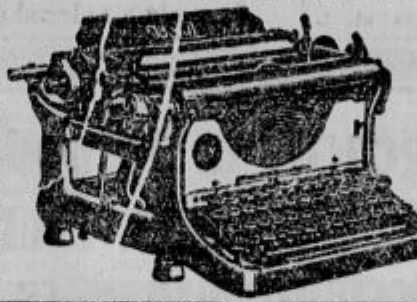
najboljša v sedanosti, ter
živahne stroje

„Excella“

dobite po originalni ceni pri M. Plevel, podružnica
tvrška J. GOREC, Preska-Medvode

The Rex Co., Ljubljana

Grad.Šte št. 10

Najstarejša in
največja special-
izolna trgovina
v Jugoslaviji
s pisalnimi, račun-
skimi in kopirni-
skimi stroji, razno-
odvalnimi aparati, pisar-
niške opremo in s
vsemi tozadevnimi
potrebčinami.
Ustanov. 1900.
Telefon št. 250

Samo 135 dinarjev

velje ta hiša v Mariboru z električno razsvetljavo,
ima vodovod, veliki vrt, veliko prasto stanovanje,
opremljeno s pohištvom, kuhinjo s kuhinjsko posodo,
dva lokala, pripravna za trgovino, s stelažami in
pult. Pojasnila pod »Fortuna« na Aloma Company,
Ljubljana. Za odgovor je priložiti znamko za 2 Din.

Strojne tovarne in livarne d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta 35

Zvonarna

Karlovška cesta št. 1.

USKOVANJE 1767.

Čast. g. duh. svetnik pater HUGOLIN SATTNER je dne
6. marca v tej zvonarni preizkusil 11 bronastih zvonov in
strokovnjaški ugotovil:

1. Za Duplje pri Tržiču: zvon „G“ [550,5 kg] in zvon „B“ [338 kg], oba pravilno uglasena.
2. Za Tirno pri Sv. Gori: zvon „G“ [530,5 kg], malo navzgor težej, in „C“ [252 kg], čist.
3. Za Sv. Goro pri Litiji: zvon „Cis“ [1522 kg] in zvon „Dis“ [1040 kg], med seboj popolnoma pravilno uglasena.
4. Za Šmartin pod Šmarno goro: zvon „Cis“ [1450 kg] in zvon „Fis“ [622 kg], v krasnem soglasju.
5. Za Planino pri Rakeku: zvon „C“ [1807 kg], „Es“ [1045,5 kg] in „G“ [549 kg], zelo lepo uglaseni.

Dne 13. marca t. l. pa je isti g. kolavdator preizkusil za
trboveljsko župnijo 7 zvonov, namreč:

6. Za župno cerkev v Trbovljah: zvon „Cis“ [norm. teže 1550 kg] in zvon „Fis“ [640 kg].
7. Za podružnico v Loki: zvon „A“ [400 kg], zvon „D“ [170 kg] in zvon „Fis“ [85 kg].
8. Za podružnico v Dragi: zvon „Fis“ [640 kg] in zvon „D“ [170 kg].

Po izjavi č. g. svetnika so vsi zvonovi glede tona prav
dobro ugodeni, liv je brezhiben in vnanja oblika nad vse lična.
Zvonovi se torej sprejmejo z zadovoljstvom.

Celokupna teža vseh 18 zvonov je: 13.361 50 kg.

Vsi zvonovi so po izjavi č. g. kolavdatorja lepo izdelani
in v vsakem pogledu brezhibni.

Zahtevajte cenike! — Oglejte si zvonarne! — Cena konkurenčne.
Izdelki umetniško mojsterski. — Kulantni pogoji. — Kratki dobavni roki.